

ROMANIA

REVISTA PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

A CORPULUI DIDACTIC PRIMAR DIN JUDEȚUL SĂLAJ.

Anul XI. ♦ Septembrie-Octombrie 1934 ♦ No. 7-8

SCOALA NOASTRA

REVISTĂ LUNARĂ

Abonamentul anual:

Pentru înv. 120 Lei, p. comitete șc. și alții 200 Lei

Correspondența pentru Redacție și Administrație
se va adresa:

Revizoratul școlar: pentru „Școala Noastră” Zălau

Manuscrisele primite la Redacție nu se înapoiază.
Articolele trimise vor fi scurte, scrise citeț și nu-
mai pe o singură pagină. — Cărțile și revistele
primite la Redacție se vor aminti la Bibliografie

— *Rugăm revistele să accepte schimbul* —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUPRINSUL :

C. Iencica :	Glasul clopotelor	— — —	265
Dr. C. Angelescu :	Indrumări pentru bunul mers al școalei	— — — —	268
Ileana N. Oșian :	Valoarea educat. a poveștilor		274
Vasile Buda :	Din greutățile educației școlare		281
F. Sabadâsiu :	Cari lecții se pot preaa în aer liber	— — — —	283
George Perneșiu :	Concretizări pe marginea obi- ectului: Istoria	— — —	287
A. Crișan :	Alegerea profesiei	— — —	289
Victor Lungu :	Liga Antirevizionistă Română		291
Nicolae Nistor :	Neamul lui Rădvan (Cehov)	—	296
Victor Fălăuș :	Din timpul războiului (folklor)		300
Coriolan Ilieș :	Criza economică	— — —	302
Pagina Băncii	— — — — —		307
Cărți—Reviste	— — — — —		309
Cronică—Informațiuni	— — — — —		311
Buletinul Revizoratului Școlar	— — — — —		321
Comitetul Școlar al Județului Sălaj	— — — — —		331
Asociația Învățătorilor din Județul Sălaj	— — — — —		331

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă pedagogică culturală a corpului didactic primar din jud. Sălaj

Glasul clopotelor.

Dela Unire încoace în ținutul Sălajului au avut loc trei manifestări puternice ale spiritului românesc.

Prima cu prilejul desvelirii bustului lui Simion Bărnuțiu, marele fiu al Sălajului, luptătorul neînfricat, prin cuvânt, pentru eliberarea noastră.

A doua a fost cu prilejul congresului general al Astrei, în cadrul căruia s'a desvelit Monumentul de la Guruslău, ca un mic semn de închinare marelui Voevod Mihai Viteazul, dezrobitorul prin sabie, a nației noastre.

Al treilea prilej a fost sfințirea celor două biserici românești din capitala ținutului, Zalăul pitoresc și strein până ieri: Una acum câțiva ani pentru credincioșii bisericii ortodoxe, iar alta recent pentru credincioșii bisericii românești unite cu Roma.

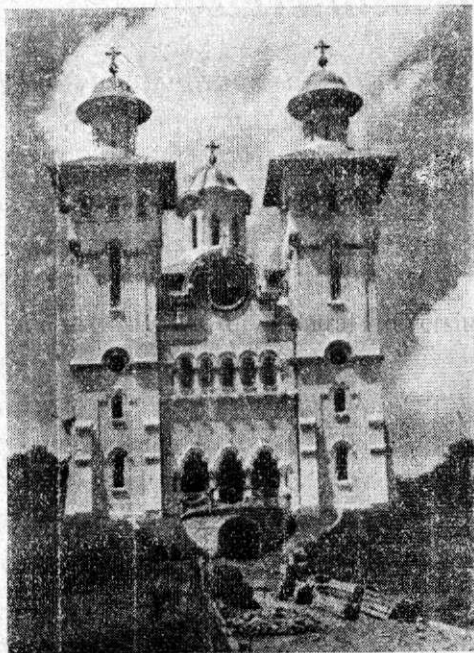
La toate aceste ocazii pe lângă intelectuali au participat și imense mase populare. Cu nici un prilej însă nu a fost atât popor și atâta pioasă reculegere ca la procesiunea sfințirii celor două biserici și îndeosebi la sfințirea monumentalei biserici a Românilor uniți, cari formează masa mare a credincioșilor din acest ținut.

Ceremonia sfințirii bisericii, după datina străbună, a mișcat adânc pe participanții veniți din toate colțurile județului, sub conducerea preoților și a învățătorilor.

Conducătorii populației minoritare și ai cultelor, au înțeles, că și Nația noastră este capabilă de manifestări puternice religioase. În credincioșii cari cercetau numai

bisericuțele de lemn, adevărate juvaere ale artei populare, presărate pe întreg ținutul Sălajului, se găsește acelaș suflet religios, poate mai puternic, fiind tăcut și nu sgomotos, ca în acel al credincioșilor bisericilor minoritare, cari s'au bucurat în cadrul statului străin nouă de toată protecția și de tot fastul pe care-l poate împru-

muta acestor fel de manifestații aparatul administrativ.

Catedrala română din Zălau.

Dacă conducătorii bisericilor românești vor ști să întrebuințeze mai ales în orașele locuite de populație străină, — semnificația marilor procesiuni religioase, suntem siguri că mulți credincioși rătăciți în cadrul bisericilor minoritare se vor întoarce la biserica strămoșească.

Sfințirea acestei biserici a fost pentru învățătorimea ținutului prilejul potrivit pentru a dovedi tuturor, că deși educația ei este făcută de stat în spirit laic, totuși aceasta nu înseamnă o depărtare de biserica noastră strămoșească și o răcire a raporturilor dintre slujitorii celor două instituții.

A fost suficient un apel călduros din partea Dlui Dumitru Mărgineanu, conducătorul însuflețit al învățământului din acest județ, ca învățătorimea să-și dea

obolul ei pentru cumpărarea celui mai frumos clopot al bisericii.

Gestul învățătorimii și îndemnul cald al conducătorului ei trebuiesc tălmăcite în sensul celor spuse mai sus.

Învățătorimea Sălajului, venită de pe întreg cuprinsul Țării, nu numai că este adânc religioasă, ci ea a dovedit în repetate rânduri că e totdeauna gata să dea tot sprijinul preoților pentru propovăduirea învățaturii lui Cristos și a principiilor moralei creștine.

Pri hărnicia unui tânăr învățător venit din ținutul Gorjului să facă apostolat la graniță, s'a putut ridica o școală frumoasă și o biserică pentru puținii români dintr'un sat stăpânit de un mare proprietar ungar. Acest tânăr învățător, ortodox după credința părinților săi, n'a precupețit nici o oboseală pentruca foștii servitori ai proprietarului ungar să aibă un loc de închinare în zilele de Duminică și sărbătoare.

* * *

Câtă vreme va dăinui în acel colț pitoresc al Zalăului monumentul închinat credinței străbune, din turnurile bisericii se va revărsa prin glasul viu al clopotelor, dealungul veacurilor dovada că în anul Domnului 1934, învățătorimea română a Sălajului a mărturisit alipirea ei către biserică care ne-a păstrat ființa noastră etnică, și a dat obolul său modest din toată inima, iar generațiile de învățători vor cunoaște că în acel an ei au avut un conducător care și-a înțeles rostul lui de creștin și român.

C. Iencica.

INDRUMĂRI PENTRU BUNUL MERS AL ȘCOALEI
CIRCULARA DLUI MINISTRU AL ȘCOALELOR
CĂTRE PREFECȚI

D. prof. C. Angelescu, ministrul iustrucțiunii, a trimis d-lor prefecți de județe, următoarea adresă :

Domnule Prefect,

Astăzi deschizându-se cursurile tuturor școalelor din țară, ne adresăm d-voastră, atrăgându-Vă în mod special atențiunea asupra unor anumite măsuri care trebuie luate de organele administrative și comunale, pentru ca mersul învățământului să nu fie stânjenit și în special învățământul primar și anume :

1. Veți lua măsuri ca toate școalele să fie aprovizionate cu lemne de foc, cerând comitetelor școlare a o face, după cum le obligă legea, până la 15 Octomvrie cel mai târziu, astfel ca școalele să nu sufere și să-și intrerupă cursurile în timpul iernii.

În această privință, toate primăriile sunt obligate, potrivit legii: să se ocupe cu această apsovizionare, fie direct, fie prin intermediul comitetelor școlare.

Construcțiile de școli

II. Incepându-se în mod activ campania de construcții școlare în toate părțile țării, vă rugăm imperios să o activați în județul dv., terminând școalele cari au rămas neterminate din 1928, completând sălile de clase la acele care au local insuficient și un număr mare de copii și începând construcții de noi școli în toate localitățile unde nu sunt localuri.

Opera aceasta are o însemnătate capitală, nu numai pentru desvoltarea culturii românești, dar și pentru consolidarea Țării și Neamului, și nu ne îndoim că, cunoscător al acestor mari nevoi ale țării, d-voastră cu devotamentul și patriotismul de care sunteți animat, veți pune tot sufletul ca aceste lip-suri să dispară cu un ceas mai de vreme și odată cu ele și rușinea analfabetismului din țara noastră, rezultat care nu se poate obține în prima linie de cât prin dotarea țării cu toate școalele de care are nevoie.

Prefecții cari au condus județele între anii 1919-1928, conștienți de marele lor rol, au îndeplinit în această privință una din cele mai frumoase opere prin construcția celor 7000 de localuri ridicate în acea perioadă.

Din constatările făcute în mai multe județe, de către mine personal în ultimul timp, trag concluziunea că și de rândul acesta prefecții județelor și primarii orașelor și satelor, sunt la înălțimea misiunii ce au de îndeplinit.

După cum v'am comunicat, ministerul instrucțiunii vă va pune la dispozițiune, în cursul săptămânii acesteia, câte 1 milion lei pentru terminarea construcțiilor neterminate și pentru începerea construcțiilor noi.

În ce privește materialul lemnos de care aveți nevoie pentru aceste școli, vă rugăm să prezentați (dacă nu ați făcut-o până în prezent) devizul general pentru toate școalele necesare, d-lui P. Ghițescu directorul general al inv. primar din ministerul instrucțiunii, care va interveni imediat și stăruitor la ministerul domeniilor, ca să fiți satisfăcuți.

BCU Cluj / *Mobilierul* ersity Library Cluj

Ministerul constatând că atât școalele existente, cât și cele ce se vor mai construi au nevoie de mobilier și în special de bănci, table, scaune, catedre, etc., a luat dispozițiunea ca școalele de meserii din țară, să confecționeze un număr de câteva zeci de mii de bănci, după nevoile fiecărui județ și pentru uceasta vă rugăm, în ceiace privește județul d-vs., să dispuneți, acolo unde se poate și unde comitetele școlare dispun de mijloace, să-și furnizeze mobilierul trebuitor, pentru a înlocui băncile stricate cari nu se mai pot întrebuința și a completa pe cele lipsă. Ministerul va căuta prin școlile de meserii, să completeze restul, pentru aceștia sunteți rugat să întocmiți și să trimiteți la direcțiunea inv. primar (D-lui P. Ghițescu) a) un deviz de lemnele de foc necesare școalelor din județul d-voastră.

b) Un deviz cu totalul lemnelor necesare construcțiilor școlilor și

c) Un deviz cu totalul lemnelor necesare mobilierului școlar, pentru toate școalele din județ.

Pentru toate aceste furnituri de lemne veți indica și pădurea cea mai apropiată, de unde cereți ministerului de domenii ca să vă dea lemnele.

Este bine înțeles însă că toate transporturile și toată mâna de lucru o veți face gratuit, recurgând la locuitorii din județul d-voastră, servindu-vă în această privință acolo unde este posibil, de bunăvoința locuitorilor iar acolo unde întâmpinați dificultăți, întrebându-i rămasițele dela islazuri și cele dela taxele comunale, județene și drumuri după cum ați fost autorizat prin Jurnalul consiliului de miniștri și de către ministerul de finanțe.

Frecvența

III. Vă este de aproape cunoscută starea în care se găsea acum câteva luni învățământul nostru primar în ce privește frecvența elevilor în școli, că unele școli nu erau frecventate suficient de către elevi iar obligativitatea rămânând numai pe hârtie și neaplicându-se conform legii, astfel că ajunsesem una din cele din urmă țări din Europa în ce privea frecvența elevilor în școala primară.

Pentru a îndrepta această stare dezastroasă de lucruri și fiind convinși că d-vs., puteți să ne ajutați efectiv în această privință, vă rugăm să chemați la reședința județului pe pretori, pe primari și pe revizorii școlari și având conferințe cu ei, să cercetați cari sunt mijloacele cele mai eficace pentru îndreptarea răului.

Pretorii, primarii, notarii, revizorii, învățătorii și preoții să indemne cu toată stăruința pe părinți ca să-și trimeată copiii la școală, arătându-le pe de o parte avantajii pe care acești copii le au din cunoașterea științei de carte, indicându-le în acelaș timp și pedepsele la care se expun dacă nu-și trimit copiii la școală.

Vă rog în mod special a inzista asupra faptului că orice elev care termină cele 7 clase primare și obține certificatul de absolvire a acestor 7 clase, după legea în vigoare, face serviciul militar cu termen redus.

În acelaș timp veți arăta că legea care s'a votat anul acesta dispune pentru elevii și elevele din cursul supra primar (cei 3 ani superiori ai învăț. primar) cl. V-VII, să se predea un învățământ practic de care țăranii au nevoie în viața de toate zilele și deci acești copii urmând cursul supra primar, pot fi folositori atât lor cât și părinților lor.

Ateliere pe lângă școli

Pentru a obține acest rezultat este nevoie, domnule pre-

fect, ca D-vs. să dispuneți ca pe lângă fiecare școală primară să se înființeze câte unul și mai multe ateliere conduse de învățători și unde nevoia cere, de maștrii speciali autorizați.

Ministerul vă va veni în ajutor pentru crearea acestor ateliere, vă rugăm ca D-vs. să faceți tot posibilul ca din bugetele județelor sau comunelor, pânăce Ministerul va prevedea în bugetul său propriu sumele necesare, să susțineți pe acești maștri și maestre, meniți să dea o nouă îndrumare cursului supra primar.

În regiunile de câmp, în afară de aceste ateliere, în cursul supra primar, elevii trebuie să capete o îndrumare agricolă și în această privință vă rugăm să ne sprijiniți, bineînțeles această îndrumare principală va varia după localități și după nevoile oamenilor; la deal copiii trebuie să învețe pomicultura, viticultura; la munte industria lemnului, etc.

Ministerul instrucțiunii are convingerea ca împreună cu dv. părintele județului, va putea duce la bun sfârșit, această operă nouă de îndrumare a școlii românești. Camerele agricole care au în preocuparea lor promovarea acestei ramuri de producțiuni a țării, sunt chemate cele dintâi să ne sprijine.

Chestia sanitară

IV). Chestiunea asupra cărei v'am atras atențiunea cu ocaziunea conferințelor ce am avut împreună, este chestiunea sanitară.

Copiii sătenilor sunt în cele mai multe cazuri într'o stare de necurățenie corporală și mizerie fiziologică atât de mare, încât sănătatea le este periclitată.

În toate țările civilizate din Apus, prefectii și primarii adevărați părinți sufletești ai populațiunei de sub oblăduirea lor, iau măsurile necesare pentru remedierea acestei stări îngrijitoare de lucruri.

În prima linie, trebuie s'o spunem, nu există aproape școală primară și secundară în tot Apusul, unde să nu fie anexat fiecărei școli cel puțin un sistem de dușuri foarte economic pentru curățenia elevilor cel puțin odată pe săptămână ori în unele din școlile noastre, râia și alte boli ale mizeriei, sunt în stare endemică.

De aceea vă rugăm imperios, ca să aveți în vedere la construcția nouilor localuri de școli, să se anexeze pe lângă fiecare școală un sistem de dușuri după modelul pe care Casa

școalelor îl ține la dispoziția d-voastră, și care se poate construi în cea mai săracă comună cu o cheltuială neînsemnată.

Dușurile vor servi nu numai copiilor, dar și populației adulte din comună și vor da o nouă înfățișare stării igienice a populației noastre dela sate.

În aceeaș ordine de idei, vă rugăm să căutați dacă nu este posibil ca să se organizeze prin primăriile locale cantine pentru copiii săraci, cari fiind rău hrăniți acasă, devin prada tuturor bolilor infecțioase.

Opera de asistență socială a copiilor săraci, este o operă de însemnată capitală pentru vitalitatea neamului nostru și suntem conștienți că dvs., ținând seama de rolul ce fiecare dintre noi îl avem pentru a ajuta, a favoriza întărirea rasei, ne veți da tot concursul să aducem la bun sfârșit acest deziderat.

Cu o cheltuială foarte mică se poate da ropiilor de țărani veniți la școală flămânzi și înghețați, iarna, un ceai și o bucată de pâine; pe care oei mai mulți nu o pot avea de acasă în starea economică în care se găsește actualmente țara.

Copiii vor fi atrași la școală, iar sănătatea lor va profita de această îngrijire părintească pe care cu toții suntem obligați să le-o dăm.

Unele orașe au luat deja inițiativa de a se da elevilor din școlile primare, dimineața și la amiază câte o ceașcă de lapte și o bucată de pâine; ce fericire ar fi pentru acești desmoșteniți ai soartei dacă această operă de asistență s'ar generaliza și dacă d-vs. făcând apel la bunătatea sufletului d-vs., veți căuta să o aduceți la îndeplinire în județul d-vstre cel conduceți.

Îmbunătățirea situației învățătorilor

V. Una din preocupările noastre de căpetenie a fost și trebuie să fie continuă în viitor, îmbunătățirea situației morale și materiale a învățătorilor, și de aceea am căutat să le îmbunătățesc situațiunea, dându-le gradațiile și gradele la care aveau dreptul.

Învățătorii au fost, atât în trecut, înainte de război, sub Spiru Haret, cât și după război, sub mine, factori neobosiți pentru luminarea și înălțarea poporului; învățământul nostru are în ei elementele de seamă, adevărații apostoli cari au contribuit și contribuie neîncetat la promovarea culturii naționale, cât și la consolidarea României de azi, la ridicarea conștiinței poporului nostru.

Dacă imensa lor majoritate corespunde înaltei lor chemări și dacă țara poate cu drept cuvânt să se mândrească cu acest corp de elită, depinde de noi și în special de partidele politice, să nu admitem amestecul politicei în școală și să-i lăsăm să-și facă datoria în conștiință, primind fiecare răsplata muncii și activității sale și luând măsuri riguroase, dar drepte contra rarelor excepții de neîndeplinirea datoriei a vreunuia dintre ei.

Controlul

Ministerul Instrucțiunii a luat dispozițiunea ca atât organele de control cât și un corp special de inspectori să controleze școlile și să constate activitatea învățătorilor, în același timp în conformitate cu legea, s'a atras atențiunea învățătorilor că, toate posturile unde nu va fi numărul de elevi prepăzut în lege, se vor desființa și muta acolo unde este nevoie de noi învățători, — pentru că de sigur aplicarea riguroasă a obligativității prin amenzi înlesnește frecvența elevilor la școale, dar în localitățile unde învățătorii își înțeleg rolul lor social și înalta lor menire, ei nu au trebuință de mijloace drastice pentru aducerea copiilor la școală.

Amenzile școlare

Totuși, legea fiind formată în această privință, vă rog ca d-voastră prin autoritatea cu care sunteți investit în județul ce conduceți, să deveniți în mod stăruitor și decisiv ca acolo unde copiii nu vin la școală, să se aplice cu rigurozitate amenzile și percepțiile să le urmărească fără cruțare, aceasta fiind în interesul copiilor.

Dealtfel am intervenit în același sens și la ministerul de finanțe.

Lipsa dela post

Cu începere de astăzi, toate școlile din țară funcționând, fiecare învățător este obligat să fie la postul lui, nici o absență, nici un concediu fără cauză binecuvântată, concediu aprobat de Minister nu mai sunt permise.

Este interzis învățătorilor a mai umbla prin orașe, prin târguri, în procese la judecătorii, a veni pe la revizorate, plecând dela posturile lor și lăsând școlile în părăsire. Orice caz constatat de Dvs. să fie imediat semnalat organelor administrative școlare și Ministerului.

Toți acei ce se vor găsi lipsă dela posturi, vor suferi

rigorile legii, căci numai procedând astfel, fiecare dintre noi își va îndeplini cu sfințenie datoria către școală și către țară.

Am convingerea, domnule prefect, cunoscând devotamentul și patriotismul D-voastră că veți aduce la îndeplinire cele de mai sus și veți contribui astfel la îndeplinirea celei mai nobile și mai frumoase opere de trăinicie și asigurarea în viitor a Neamului și a Țării.

Ministru,
ss. Dr. C. Angelescu.

VALOAREA EDUCATIVĂ A POVEȘTILOR IN GRĂDINA DE COPII.

MOTTO: *Ceu dintâi condiție a unei școli e, ea învățătorul să stăpânească într'un grad înalt arta povestirii. Herbart.*

Onorată Adunare Generală,

Deși mă simt măgulită prin atenția ce mi s'a acordat de către D-ra Prezidentă prin faptul că m'a încredințat cu acest subiect — unul dintre cele mai importante în privința învățământului din grădina de copii — trebuie să recunosc dela început, că experiența mea destul de scurtă nu-mi asigură desulă competență, ca numai pe această experiență să-mi bazez expunerea. Am căutat prin urmare să completez lacunele experienței proprii cu lecturi potrivite și mare mi-a fost bucuria, când am găsit lucrarea D-lui Ap. D. Culea cu titlul: *Literatura copiilor*. Această lucrare cuprinde tot ce este important asupra acestui subiect, atât din literatura noastră scrisă, cât și din literaturile streine. În interesul cauzei, am renunțat la ambiția de a expune numai idei proprii, găsind un izvor mult mai competent și, în speranța consimțământului D-Voastre, desvolt subiectul ca extras și aplicație din lucrarea amintită.

Autorul constată, că povestea place tuturor, dar mai mult copilului, care o absoarbe cu toate puterile sufletului, fiindcă-l încântă, îi lărgeste și înfrumusețează viața, îl conduce să cunoască lumea și-i aduce prieteni. În imaginația copilului, lumea este plină cu uriași, pitici, îngeri, etc. În privința iluzionării, la copii distingem două faze: faza inconștientă, când copilul nu deosebește realul de fantastic și faza

*) Conferință ținută la adunarea generală a conducătoarelor din județul Sălaj în Tâșnad, la 27 Noembrie 1933.

iluziei conștiente, când, deși știe, că cele auzite nu sunt adevărate, îi produce plăcere estetică, îi satisface curiozitatea, setea de explicații și dorul de a cunoaște: este antemergătoarea spiritului de cercetare științifică.

Între copil și lume, Dumnezeu a rânduit o lentilă magică: imaginația, care transformă, înfrumusețează, colorează exteriorul. Anatole France zice: «Prin imaginație s'a sămănat în lume atâta frumsețe și virtute. Nu e nimic mare decât prin ea».

Dacă în lume sunt mulți oameni nesimțitori, cu viața afectivă săracă, este tocmai pentru că în copilărie nu au putut asculta povești.

«A fost odată . . . » este o muzică de leagăn, senzibilă ca o harfă, deci este foarte potrivit și atractiv mijloc pentru educația sentimentelor de toate categoriile. Prin acest ecou ereditar «a fost odată», omul a căpătat un senz de continuitate istorică, un simțământ de admirație religioasă pentru un trecut mare, în care el credea neclintit și în care se mângăia refugiindu-se ca într'o patrie ideală. Legendele despre isprăvi și locuri, despre oameni, creiază conștiința națională a popoarelor. Poveștile, legendele și amintirile păstrate, cu deosebire cele ce stau în legătură cu viața familiară sau cu regiunea, sunt eminente mijloace pentru a pregăti în inima copilului cultul patriei, înrădăcinându-i și adâncindu-i sufletul în pământul ei. Deci punem bazele educației naționale, când pe copil îl creștem în spiritualitatea regiunii natale.

Poveștile, chiar basmele cele mai fantastice, conțin o morală, căci în toate este lupta între bun și rău, între slab și tare, între milostiv și crud, etc. Apariția uriașilor și a piticilor nu-i numai un contrast fizic, ci și unul moral. Istețul, îndemănaticul pitic învinge pe prostul și nătângul uriaș, victoria provocată de superioritatea minții, față cu forța brută. Binele triumfă asupra răului, chiar dacă răul este de ordin moral, ca nesupunerea, curiozitatea excesivă, etc.

Foarte mare valoare educativă au poveștile alegorice, când concretizăm și facem înțelese noțiunile abstracte. În aceste povești găsim nucleii științei, mai toate ideile și adevărurile ce se sbat în sufletul omenirii de totdeauna.

În afară de rolul moral, social, istoric, științific, povestea a avut și are un mare rol de mână întâi, în dezvoltarea ar-

tistică de a trezi în sufletul copilului instinctul de exprimare, concretizare a ceea ce a simțit și intuit el. Deci povestea trebuie prețuită ca mijloc de rangul întâi pentru educație, oricâți moderniști ar voi să gonească mincinoasa și înșelătoarea iluzie. Să ținem minte deapururi: profeții, așezătorii de credințe, marii intemeetori culturali, agitatorii sociali, oratorii de ocazie, predicatorii, întotdeauna s'au servit de poveste în formele ei variate ca de cel mai sugestiv mijloc al biruinței sigure. Cine ar putea realiza mai bun mijloc pentru câștigarea cunoștințelor la copii în vârsta fragedă decât povestea? Din «Puinl» de Brătescu-Voinești, și cel mai mic copil face cunoștință cu viața prepeliței, din primăvară până în toamnă, despre locul unde ea trăește, despre chipul cum se fac vânătoarele de păsări, etc. «Miorița» ne face să cunoaștem viața ciobanilor, stâna, oile, câinii, pășunea, muntele și toată natura geografică a locului. Toate acestea expuse izolat în modul cel mai didactic și metodic, ca niște date de știință curată, nu ne-ar da așa clare noțiuni nici nouă adulților, cu atât mai puțin micuților.

Mulțumită poveștilor, copilul dela câmpie are idee de viața dela munte, cel dela oraș de viața dela sat și viceversa. Cunoaștem curiozitatea copilului și dorința de a satisface pe orice cale această curiozitate. Copilul intră în cunoașterea lumii pe poarta închipuirilor: prin povești. «De ce are ursul coadă scurtă», «Ogarul și iepurele» și altele, sunt povești de naivă cauzalitate științifică, dar totodată antemergătoarele științei adevărate. Lărgindu-și fondul, devenind tot mai serioase și complicate prin țesătura de fapte și observațiuni adunate, satisfac toate facultățile spiritului. Comparați de ex. efectul produs de intuire unui cuc împăiat cu acela produs de povestirea frățiorului transformat în pasăre, care mereu își strigă pe fratele dispărut cu numele «Cucu». Naturalistul poet zice; «Nu remarcați copiilor lucrările cele mai singulare și nici explicațiile cele mai prescrise; misterul în această vârstă ațâță curiozitatea». Copiii se lasă ușor de lucruri văzute; le văd chiar cu indiferență. În loc de a repeta lucruri deja spuse mai bine adăugăm împrejurări chiar străine, inutile: se pierde mai puțin când îi lăsăm înșelați prin încântări decât desguștându-i. Deci povestea îndeplinește importantul rol de a da viață cunoștințelor și a le face plăcute.

Povestea pentru copii este izvor de creație și stimulent al voinței active. În momentele când ascultă povești, copiii stau într-o imobilitate și cu atenția încordată, care n'ar putea fi realizată prin nici un alt mijloc. În nemișcarea sa, copilul elaborează, transformă, interpretează imagini după firea lui și le redă cu o vădită culoare personală. Iată deci mijlocul cel mai bun de a cunoaște personalitatea copilului. Sentimentele și ideile cu nuanțe sentimentale sunt motivele acțiunii copilului. Cu cât aceste idei sunt îmbrăcate într'un vesmânt mai sensibil, cu atât mai mult se cer să fie traduse în acțiuni. Fetia mea de 4 ani și jumătate, auzind că «nimeni nu-i ascultă dorul și nu-i potolește jalea» pasării ce cântă'n pădure și «ar vrea să aibă o căsuță», a adunat tot felul de bunătăți și a început la fabricarea de cuiburi, ca păsărica să aibe căsuțe și hrană îndestulătoare. În copil este deci o firească și irezistibilă tendință să-și transforme stările sufletești în acțiuni.

Mai mult îmboldesc spre activitate povestirile eroice și aventuroase: copiii se înarmează cu coifuri de hârtie, săbii de lemn, cu bețe, imitând pe eroul din poveste. La cel timid sgudue simțirea amorțită și atâta spre acțiune spiritul leneș. În schimb, impulsivul și excitabilul, prin povestire potrivită, poate fi influențat să se liniștească și să se stăpânească. Poveștile mai au menirea ca să înlocuiască experiența — adeseori pățania — proprie. Povestea celor trei iezi, a copilului care s'a jucat cu focul, ori a celui care s'a uitat în fântână, sunt cazuri cari sugerează ascultarea de părinți și de cei mai mari.

Cunoaștem îndeajuns și rolul recreativ și de voieșie al poveștilor; știm cum putem înviora pe orice copil, oricât de obosit ar fi, prin povești. Povestirile vesele au valoarea terapeutică în caz de oboseală, tristeță; sunt mijloc de tratament pentru copii melancolici, timizi, reci, flegmatici, etc.

Școala nouă afirmă povestea ca un mijloc eficace pentru a stabili încrederea între copil și învățător. Prin farmecul povestii, se cunosc mai iute copiii indiferenți, închiși, ostili, etc. De puterea poveștilor pentru a domoli patimile, este dovadă pătrunderea psihologică cu care povestitorii orientali au țesut încântătoarele «1001 nopți». Aceste 1001 povești au putut determina pe cel mai crud dintre sultani să-și schimbe firea și să devie milostiv.

Pentru formarea caracterului moral, povestea este potrivită prin ea însăși, nu numai prin sentința sau concluzia ce scoatem la sfârșit, fără a fi nevoie de multe discuții și replici pentru a face abstracțiuni. Copilul trăește transpus în personagiile poveștii, iar după isprăvirea ei, ecoul emoțiilor continuă să lucreze în el. Intrebările pentru scoaterea moralei sînt luate din acest farmec. E tot ce poate fi mai antipsihologic. Cu cât va fi simțit copilul mai adânc acele emoții, cu atât efectul moral al poveștii este mai pronunțat. Singura condiție: acțiunea povestirii, prin ea însăși, să nu fie imorală. Prin morala sa inconștientă, copilul simte în mod firesc simpatie pentru tot ce este bun, frumos și adevărat și tot așa repulziune instinctivă pentru tot ce nu-i place. A trăi în contact cu ființe bune, într-o atmosferă sănătoasă, este mult mai de folos decît a face lecții de morală.

Prin poveștile apropiate gustului și inteligenței copilului se poate cultiva imaginația. Din cauza necunoașterii realității, credulitatea copilului este fără limită. Exagerează cine crede că imaginația copilului este creatoare; dimpotrivă, iubirea lui de fantastic e dovadă că-i place ceea ce nu are; că în dorința de a ști, confundă realitatea cu realul (D-na Lambroso). Sunt moralști cari caută să înlăture educația imaginației ca aducătoare de primejdii, care mărește iluziile și alimentează pasiunile ruinătoare. Dacă este just că imaginației îi datorăm amărăciunea decepțiilor și nenorocirea pasiunilor, dar tot ei îi datorăm și iluziile fortificatoare, visurile încântătoare, entuziasmele fecunde, flacăra însăși a activității noastre cea mai curată.

De educator depinde în cea mai mare parte în ce senz se dezvoltă imaginația copilului. Dacă imaginația este considerată ca un torent năvalnic: în zădar încercăm să punem obstacole în calea apelor tumultuoase, ele își vor face eșirea și vor inunda. Dimpotrivă, făcând alvie torentului, și apele vagabonde se vor transforma în canale liniștite și rodnice. Deci să nu reprimăm, ci să dirijăm imaginația.

Pentru educația atenției prin povești, americanii au creat institute speciale, unde femei meștere povestitoare vindecă sute de mii de copii lipsiți de atenție.

Pentru formarea limbajului și a deprinderii de stilizare nu există mai bun mijloc decît povestea. Tot auzind un graiu

mai frumos și mai bogat, copilul prinde senzuri, nuanțe și forme, pe încetul și inconștient, limbajul lui va fi curățit de tot ce e urât și va deveni expresiv, împodobit și curgător.

Poveștile sunt și izvor de emoțiuni estetice, de înfrumusețare a vieții.

* * *

Din cele ce au precedat cunoaștem rezultatele ce se pot atinge prin povești. Pentru accentuarea acestor rezultate țin să mai adaog câteva considerații de ordin metodic în privința procedurii pedagogice cu poveștile, trase drept concluzii din cele de mai sus:

a) Copiii trebuie puși să reproducă liber povestea, dar nu imediat, căci s'ar pierde farmecul. Mai bine după un interval potrivit de timp, la ocazie ivită sau provocată. Numai în acest caz putem constata ce este personal al copilului din reproducere și numai astfel ne putem în mod real servi de poveste ca mijloc pentru cunoașterea individualității. Dacă la început, încercările de reproducere a poveștilor nu reușesc, răbdarea ne va ajuta ca, în scurt timp, să facem buni povestitori și pe cei mai timizi copii.

b) Este bine a pune pe copii să desemneze o scenă caracteristică din poveste, după felul cum ei i-au pătruns înțelesul. Aceste desemne, dacă în cele mai multe cazuri vor lăsa de dorit în ceea ce privește preciziunea execuției, în toate cazurile vor forma un izvor pentru îmbogățirea imaginației și exerciții pentru deprindere, oferindu-ne un mijloc în plus pentru cunoașterea individualității copilului.

c) Să ne folosim de tendința copilului de a concretiza povestea prin reprezentări cu gesturi mimice, cu o simulare a activității reale: imitând calul, călărețul, păsările, etc. Fetele, prin jocul cu păpușile au tendința înăscută de a traduce în fapte închipuirile lor. Dramatizarea aceasta este un exercițiu al limbajului, cultivându-se prin ea spiritul inventiv al imaginației, formând totodată și un control de modul cum a fost interpretată povestea.

d) Unele din povestiri cu acțiuni simple și persoane puține, se pot reprezenta ușor prin simple scheme pe carton sau hârtie, iar după aceea să tăem contururile. Aici, pe lângă desen, avem și un exercițiu de îndemănare, atenție și stăruință.

e) Pentru a se da unor povestiri mai multă expresivitate

și interes, și invers, pentru a se da unor lucrări manuale ori desemne, mai multă variație, antrenament, fantazie și viață, se pot combina în chip fericit două sau trei arte laolaltă: povestea cu cântecul, cu desemnul, lucrul manual și jocul. În acest gen de povești, desemnul, lucrul manual și jocul fac parte constitutivă, cum e de ex.: «Unchiul cucuruz». Acest mijloc realizează în timpul cel mai scurt posibil, atât memorizarea, cât și desemnul. În modul acesta, figura omenească a putut fi desemnată de toți copiii, pe când, făcând o lecție de desemn, oricât de pedagogică, nu am fi ajuns la un așa rezultat.

Este necesar însă să ne gândim și la acea, că, deși sunt așa de numeroase efectele bune din punct de vedere educativ ale poveștilor, trebuie să știm că și în povești este necesară o măsură potrivită. Abuzul de povești nu numai că nu este suficient pentru o educație completă, dar e dăunător, întrucât îl face pe copil să nu caute decât lucruri ușoare, distractive și să neglijeze lucrările serioase, cari cer efort și atenție.

Este nevoie să fim cu mare băgare de seamă în ce privește conținutul poveștilor, căci nu e de ajuns ceea ce am spus mai sus, ca să nu fie imorale, ci să nu conțină nici un element ce ar putea produce efecte dăunătoare. În această privință, poveștile fantastice ipertrofiază tendința înăscută spre reverie în paguba altor manifestații ale inteligenței. Basmelor monstruoase cu smei, balauri, mama pădurii, ucigă-l toaca și alte dihanii ale superstiției populare, pot provoca în copii senzibili și imaginatici urmări dăunătoare în dezvoltarea sufletească.

Cu acestea cred că am expus ceea ce este esențial din punct de vedere educativ din vastul material al lumii poveștilor, din care s'ar putea scrie volume, însă, atât experiența proprie a fiecăreia dintre D-Voastre, cât și dorința mea de a nu abuza prea mult de paciința celor ce mă ascultă, mă scutesc de dezvoltarea mai amplă a acestui subiect.

Dacă totuși am abuzat în vre-o privință, Vă cer scuzele și totodată Vă mulțumesc pentru atenția ce mi-ați acordat.

Ileana N. Oșian.

DIN GREUTĂȚILE EDUCAȚIEI ȘCOLARE.

Faptele ce se succed mereu, detunăturile atât de dese ale revorverelor din mâinile tineretului de azi, ne transpun într'o situație penibilă, într'o situație prin prisma căreia o mare nebuloasă se așează privind orizontul viitorului.

Se întâmplă crima, face senzație câteva zile, se aduce o sentință, pe urmă corpurile tinere se așează în celulele întunecoase ale Doftanei, iar societatea pășește cu aceiași pași molateci și greșiți, fără a se întreba, că ce face și unde va ajunge.

Nu te cutremuri tu societate când trebuie să dai sentința de condamnare a vlăstarelor tale? Nu-ți ies lacrimi de durere ție părinte când îți vezi trup din trupul tău și sânge din sângele tău pornit legat pe drumul Văcăreștilor? Nu te clatini din temelie tu școală când îți vezi suflete pierdute, suflete ce nepăsătoare stau în fața tribunalului?

Durerea voastră este justificată cu atât mai mult, cu cât nu căutați să lucrați armonic și cu cât nu faceți pașii necesari, spre a vă îndrepta. Durerea la noi se naște numai atunci când vedem unde am ajuns, dar nu ne-a durut atunci când presimțeam răul, dar n'am voit să-l împedecăm.

Incontestabil o mare greșală face societatea de azi gândindu-se așa de puțin, în mod serios și practic, la educarea tineretului. Prea mult ne conduce lupta pentru plăceri, prea mult ne conduce alipirea diabolică a banului, încât de multe ori plăcerile și banii îi cântăm chiar în detrimentul educației în detrimentul copiilor. Atunci de ce se acuză numai școala? Oare răul nu este în altă parte?

Vedem că mereu apar romane senzaționale, romane de moravuri ușoare, cari datorită structurii sufletului tânăr, mai mare efect au asupra celui sufletesc, decât orice carte instructivă.

Ar urma ca societatea să se îngrijească ca aceste otrăvuri să nu poată ajunge a fi citite de copii, ca aceste fascicule nerușinate să fie distruse, iar autorii lor să fie puși în întunerecul de veci. De ce nu se aplică cenzura și în acest domeniu, căci sigur ar avea cu mult mai strălucite rezultate.

Ar trebui ca societatea să-și dea silința a nu pune la dispoziția sufletelor tinere ceiace e dăunător bunelor moravuri. Atât cinematograful cât și teatrul să predea în loc de filme și piese dubioase, niște bucăți alese, niște bucăți care să edifice suflete nobile nu să distrugă. Și atunci școala și-ar ajunge mai ușor scopul ei nobil, de a forma caractere.

A doua greșală o poartă chiar familia prin însăși desinteresul ei față de educarea vârstarelor sale, prin însăși felul ei de viață, prin însăși indolența sa. Unele familii cred că prin faptul că tânărul este în școală ele sunt cu totul achitate față de educarea copiilor. Ce mare greșală. Noi știm că educația din școală copilul o primește mai greu, prin însăși faptul că o vede printr'o prismă mai severă, mai impusă și da rezultate mai anevoioase mai ales când aceia din familie nu vrea să contribue cu nimic. Adevărata educație e numai atunci când între aceste două instituții a societății va fi o deplină armonie.

Vezi familii unde în fața copiilor se fac și vorbesc lucruri atât de neomeneste încât nu e de mirare că școala nu poate îndrepta nimica și nu e de mirare că aceste suflete vor fi odată plaga societății. Modernismul a ajuns acolo încât nu mai are timp de a se ocupa de educație. Femeia modernă joacă tenis, pocher, fumează, își face ten, fără a se gândi la tenul sufletesc al familiei sale. Atunci de ce se amenință școala?

O oareșcare vină o poartă și școala prin felul ei de viață. Ea ar trebui ca mai puternic să-și dea seama că răspunde de sufletele copiilor ce-i sunt încredințate spre educare, atât în sala de clasă cât în recreație ori în societatea dinafară de școală. Ar trebui să pună în clasă mai mult preț pe formare de caractere prin aureola credinței creștine decât pe bagajul vast și complex de cunoștințe. Ar trebui să exercite un control mai sever în toate ramurile de activitate ale școlărilor, atât în școală cât în familie ori societate. Să se dea un mai mare avânt culturii sufletești ca niciodată fizicul să nu predomină asupra caracterului. În timpul liber să se pună la dispoziția copiilor lecturi ce edifică și cultivă personalități, fiind așa alese ca să nu se simtă nevoia de lecturi otrăvitoare și josnice. În loc de magazii de cunoștințe mai bine să se formeze suflete bazate pe caracter și morală, ca viitorul om să fie vrednic și destoinic în societate.

Numai atunci când vom vedea arzând pe piețele publice otrava tiparului de azi, numai atunci când societatea se va gândi în toate acțiunile ei la tineret, numai atunci când familia va pune mai mare preț pe educarea tinerilor vlăstare, numai atunci când va fi armonie între educația dată de societate cu aceia dată de școală, vom putea privi cu încredere în tainele viitorului,

Vasile Buda, dir. inv.

CARI LECȚII SE POT PREDĂ ÎN AER LIBER ?

Viața trecută a fiecărui om se rezumă în amintiri ; unele dispar, altele stărnesc în noi și când descurajarea cuprinde sufletul încheștat de clipe grele, ele izbucnesc cu putere, luminând și înveselind. Sunteți, voi amintiri, raze dulci, aurii, care ne străbateți viața ; puntea trecutului cu viitorul, sunteți icoanele către care ne întoarcem să luăm putere și speranță. Una după alta își trec pe dinaintea ochilor și fără ragaz ceri, încă una, încă una. E dar dumnezeesc a retrăi clipe din care sufletul să se refacă...

Am părăsit băncile școlii, tânără, cu o entuziasmată dragoste de muncă, având înscrisă în inimă deviza : Devotamentul pentru binele țării, este virtutea cea mai mare. Precum dorește cerbul isvoarele de apă cristalină, așa dorea sufletul meu — ziua praznicului mare — în care să pășesc pe pragul școlii — în calitate de educatoare, — Ziua de 16 Septembrie 1929 va rămâne întipărită cu slove de aur în inima mea. Nici cel mai măiestru condeiu nu va putea înfereca în slove bucuriile împărtășite în această zi sfântă !

Imi erau încredințați 60 elevi, de a căror educație conștiința îmi era răspunzătoare. La acest număr de elevi, aveam o sală de 4 m. lungime și 4 m. lățime. Despre geamuri, pardiment etc. nici nu mai vorbesc, căci lăsau mult de dorit ! Dascăliță de 16 ani, măsoară-ți entuziasmul de muncă cu realitatea vitregă !

În primele zile am făcut așezarea în bănci, cunoașterea elevilor, etc. căci așa scria în programa analitică. A sosit ziua când trebuia să încep munca serioasă. Vă puteți închipui ce se petrecea în sufletul meu ! După 6 ani petrecuți în niște edificii atât de frumoase, sunt aruncată fără milă — de vi-

tregia sorții — într'o clasă, care lăsa mult de dorit, în plus numărul elevilor.

Era o zi de toamnă din cele mai frumoase. Frumseța acelei zile — m'a făcut să părăsesc cu copiii — clasa, care nu mă mulțumea de loc și am plecat la câmp. Drumul nostru a fost un cântec. Dacă în clasa scundă, copiii ascultau cu mare plăcere lecțiile, neasemănată era bucuria și plăcerea lor, când frumoasele lecții le puteam pune în cadrele unui încântător decor de lumină, verdeață și flori! Pe covorul verde împetrișat cu flori, în cântecul mierlelor și al priveghetoarelor ne-am îndreptat cu fața spre soare-răsare și-am spus obișnuita rugăciune! Un aer de sfințenie, de evlavie adâncă plutea par'că pretutindeni în aer, iar pe fețele elevilor se putea ușor ceti cât de mișcați erau! Ne-am așezat pe covorul verde unde ne simțeam în paradis. Prima lecție, care am făcut-o, era : Creatorul, natura și frumsețile...

Am avut lectia cea mai reușită. Dovadă a fost dorința copiilor de a ne ruga din nou Acelui bun Creator — Dumnezeu — dela care avem totul! A rămas așa bine imprimat în memoria lor natura și Creatorul, încât s'au încins discuții.

Iată adevărata lecție de religie! După lecție am făcut alergări și jocuri în aer liber, cari plăceau mult copiilor. În legătură cu frumseța naturii am vorbit în special de frumseța țării noastre, de imposibilitatea de a nu iubi acest frumos colț de pământ, de cele mai elementare cunoștințe de igienă, de respirație adâncă, de căi de soare, etc. Au spus apoi copiii poezii frumoase, cari ne făceau să îndrăgim și mai mult natura.

Soarele era chiar la mijlocul bolții cerești, semn că se apropia ora 12. Am regretat cu toții că aceste lecții atât de frumoase, s'au terminat atât de repede! În voe bună și cântec, ne-am întors acasă așteptând cu nerăbdare ora 2. Când m'am reîntors la școală, copiii mă așteptau cu zâmbetul pe buze par'că ar fi vrut să zică : acum încotro s'o luăm?

După masa aceasta am făcut plimbări pe toate străzile satului, observând școala, biserica, primăria, apele, dealurile etc. Am ajuns apoi în marginea satului — pe un delușor — de unde se vedea tot satul. După o convorbire, clasa II-a au luat caetele de geografie și au desemnat planul satului, (copiii știau să desemneze, căci înainte au desemnat punctele cardinale, planul clasei, școalei etc.). Au fost așa bine exe-

cutate aceste planuri a satului, încât mi-a rămas foarte puțin de corectat. Iată geografia combinată cu desenul!

În cealaltă zi am mers în partea satului, unde erau vii. Am predat lecție la clasa IV-a — vița de vie. — Nici nu vă puteți închipui ce mult a prins această lecție! Dealurile din împrejurimea satului nostru, erau cele mai favorabile pentru vierit. Cu toate acestea dealurile plantate, erau așa de puține. Le-am spus copiilor că vieritul este muncă moștenită de la strămoșii noștri și că este una din ocupațiile cele mai rentabile. Pe fețele lor se putea citi cât de hotărâți au rămas. La aplicare am făcut o lecție de aritmetică, unde am socotit venitul unei vii. Iată științe naturale combinate cu aritmetică. Coborându-ne puțin mai la vale, am dat peste niște sălcii foarte frumoase a căror nuele erau ca lumânările. Am făcut salcia intuiție, iar la aplicare am făcut bastoane împletite din salcie. Ce bine a eșit această lecție de intuiție combinată cu lucru manual.

În altă zi am mers în hotarul comunei vecine, Guruslău. Ne-am urcat pe dealurile — pe cari s'a urcat acum 300 și mai bine de ani — marele erou Mihaiu, înfăptuitorul pentru o clipă a idealului național. Sosiți în fața monumentului, am plecat cu toți genunchii și am înălțat rugăciuni către tronul Proniei Cerești. Le-am vorbit copiilor despre marele erou viteaz, care vitejie n'a moștenit-o numai de la Romani și Daci, căci era o urmare firească a frumseților țării noastre. Le-am vorbit despre lupta de la Guruslău — pentru apărarea acestui pământ — de cotropirea dușmanului, de «codru frate cu Românul», de doină, etc.

După aceste lectii, copiii păreau mai buni, mai iubitori de tot ce este bun, frumos și mare în viața omului, mai serioși în îndeplinirea datoriilor și mai conștienți de chemarea lor ca viitori soldați, cetățeni, luminători și îndrumători. Aici dispărea raportul nenatural dintre elev și învățător, toți sunt prieteni. Spiritul elevilor este mai viu, mai dornic de a primi ceea ce le spune învățătorul și prezintă mai multă capacitate de a face eforturi. Asemenea și fantezia lor este mai bogată, ceea ce am observat mai ales la lucrările scrise, la cari în clasă erau destul de stângaci, producând în aer liber, de o rară frumsețe cu subiecte variate, pe cari aveau voie să le aleagă singuri (livada, via, pădurea, satul, etc.).

În privința poziției corporale trebuie să spun că nu este nevoie nici de bănci (pentru anumite obiecte) și nici de o poziție reglementară pentru toți, fiecare să stea cum îi place și unde-i place, bineînțeles nu într'o rază prea îndepărtată, pentru a nu pierde vorbele învățătorului, sau ale celorlalți elevi.

Băncile chiar și unde sunt, nu sunt prea agregate de elevi, ei preferă iarba verde și o poziție a corpului căreia nu-i lipsește nimic din farmecul și pitorescul ce a încântat pe atâția artiști.

După câteva săptămâni, cerul s'a posomorit, vântul a început să bată, frunzele arborilor cădeau îngălbenite, una câte una, păsărelele călătoare plecau în stoluri, zilele erau mai scurte și răcoroase. Era toamnă, mamă vitregă, care ne-a silit să stăm închiși între cei patru pereți, până la sosirea binecuvântatei primăveri.

Par'că Dumnezeu a ascultat rugăciunea noastră ca aceia ce doream atât de mult să sosească mai repede ca altădată. În primele zile ale lunii Martie era atât de frumos afară, încât ți-ar fi trebuit puteri de suprahumă să mai rămâi în clasa scundă! Nu mai vorbesc de excursiile făcute în pădure, după ghiocei, lăcrămioare, etc. căci n'am cuvinte prin care să le exprim!

Așa dar, fără să-mi dau seama, nevoia m'a făcut să predau — în parte — lecții în aer liber, ale căror rezultate le-am descris. Acum vă întreb, cari lecții se pot preda în aer liber? Cred că nu mai e nevoie de nici o altă comentare.

Dacă din diferite motive nu putem adopta în total învățământ în aer liber, se pot fixa totuși 2-3 zile pe săptămână — din cele mai frumoase — pentru acest fel de învățământ, care se poate face în livada școlii, în câmp, pe marginea unui șanț, într'o poiană sau alt loc potrivit și vă asigur că rezultatul va fi dublu.

Cele mai scumpe clipe ale vieții noastre, sunt acele petrecute în mijlocul școlărilor. Când bătrânețea ne va ninge părul și dona cadoul ei — toiagul — singura mângâiere ne va produce amintirile trecutului.

Și oare cine va avea mai dulci amintiri, ca acela care este împlânzitor de oameni prin iubire?!

Vei avea tu dascăle, care ai știut să furi acestei vieți cele mai multe clipe de mulțumire, cari îți vor servi ca hrană sufletească la adânci bătrânețe!

Florica Sabadâșiu
învățătoare.

CONCRETIZĂRI PE MARGINEA OBIECTULUI: ISTORIA.

Istoria este știința care cercetează și descrie în timp și loc dezvoltarea omului, ca ființă socială în legătură cu împrejurările date, psihice și fizice. La definiția aceasta a istoriei s'a ajuns numai după o lungă dezvoltare și cercetare, împărțind-o în trei genuri:

1. Istoria narativă, care se mulțumește cu expunerea simplă conținând tradițiuni populare, poeme epice, însemnări, cronologii, anale și cronici.

2. Istoria pragmatică, are de scop nu numai să povestească, ci să învețe, să moralizeze, să ridice pe om la iubirea de patrie, de religie, etc.

3. Istoria genetică consideră omenirea ca un tot ce evoluează și caută explicarea faptelor în raporturile lor cu cele anterioare. Istoria se împarte după faptele ce le expune în: Istorie națională, internațională, politică, culturală și bisericască.

Științele ajutătoare ale istoriei sunt: filologia, paleografia, diplomatica, numismatica, heraldica și sfragistica.

↳ Însă coroana studiilor istorice o formează filosofia istoriei, care caută legile istoriei și cuprinderea acestora într'un sistem.

Mihail Kogălniceanu, în conferința sa, ținută la deschiderea cursurilor de istorie la Academia Mihăileană din Iași 1843, spune, că istoria este, ca și o problemă de trei, arătându-ne ce am fost, de unde am venit și ce suntem, ne descoperă cea ce vom fi.

„După priveliștile lumii — spune Kogălniceanu — nimica nu este mai interesant, mai măreț și mai vrednic de luare aminte, decât istoria, care e rezultatul vârstei și al experienței“.

Marele istoric rus N. Karamzine, spune că „istoria este testamentul strămoșilor către strănepoții lor, ca să slujească drept tălmăcire vremii de față și povățuirii vremii viitoare“.

Spre mândria școlii românești și spre aceea a învăță-

torului român, poporul nostru a dovedit în cursul marelui războiu, că posedă cel puțin intacte virtuțile strămoșești.

De multă vreme școala noastră a îndreptat privirile tinerilor vlăstare peste Carpați și peste Prut.

Și rezultatul acestei strădanii de decenii, a umplut de bucurie inima tuturor bunilor Români, căci în noaptea de 15 August 1916 toți fiii acestei țări au sărit ca unul și cu un entuziasm de nedescris la chemarea marelui Rege. Pe lângă contribuția atât de însemnată la educația națională a poporului, istoria desvoltă imaginația, inteligența și memoria.

Scopul și forma învățământului istoriei sunt cunoscute, iar materia este cea prevăzută de programa analitică, care se poate înfățișa elevilor în mai multe chipuri:

1. În ordine cronologică și genetică, adică se studiază evenimentele cum au decurs în timp, unele din altele.

2. În ordine biografică, adică evenimentele se leagă de biografia domnilor însemnați.

3. În ordine pragmatică, când evenimentele se grupează în jurul cauzelor care le-au provocat.

4. În ordine grupată, dacă evenimentele cele mai apropiate se grupează între ele.

Acestea feluri de înfățișare a materiei pot fi progresive, adică dela origine până azi și pot fi regresive, adică începând de azi, până la origine.

Principii didactice. Procedeele cel mai valoros în predarea istoriei este povestirea.

Învățământul narativ al istoriei — în șc. primară — trebuie să se supună următoarelor trei principii: al coloritului, al perspectivei copilărești în fond și formă și al motivării acțiunilor. În analogie cu interesul practic în predarea studiului istoriei, se cere ca ea să satisfacă pe lângă interesul teoretic și cel material. — Căci o știință ce n'ar deștepta nici interesul practic, nici cel teoretic, nu merită să fie cunoscută, e o grămădire de fapte amorfe și anoste, e tot așa cum s'ar zice, câte frunze răsăr într'o dimineață de primăvară sau cum ar zice Spencer: „câți pui a făcut pisica vecinului“. — Interesul teoretic ar fi atunci îndeplinit, când prin studierea istoriei, s'ar naște o convingere clară despre evoluția spiritului și caracterului omenesc, în general sau a poporului în special, despre a cărui istorie este vorba.

Interesul material se satisface, când se dă puțința celui ce învață istoria, să-și dea seama, într'un moment dat, de direcția, în care trebuie să se manifeste ca membru conștient și activ al societății. Citiți s. e. interesanta prefață a lui Taine, la scrierea, „Les origines de la France contemporaine“ — tradusă și la noi — din care se vede, dela început, clar, cum își pune în gând să studieze origina Franței și desfășurarea evenimentelor până în timpul lui, că sa-și dea seama de Franța actuală, de ce este în prezent, ce însemnează, încotro merge evoluția ei, etc., toate acestea în scopul practic determinat de a ști: ce trebuie să facă el ca cetățean, „cum să voteze“. Și ca să vadă cum trebuie să îndeplinească această datorie civică, a trebuit să cerceteze cum e alcătuită viața publică, socială, economică a Franței.

Ori, forma socială și politică în care un popor poate să între și să rămâne, nu e lăsată la bunul lui plac, ci e determinată de caracterul și trecutul lui.

Ea trebuie să se moduleze până în cele mai mici amănunte, după trăsăturile vieții asupra cărora se aplică, astfel ea se va sparge și va cădea în bucăți.

Deaceia nu vom găsi pe a noastră, decât studiindu-ne pe noi înși-ne, și cu cât vom ști mai precis cecece suntem, cu atât vom înțelege mai sigur cecece ne convine. Ce de timp, ce de studiu, ce de observații, rectificate unele prin altele, ce de cercetări în prezent și'n trecut, în toate domeniile cugetării și ale acțiunii, ce de muncă nesfârșită și seculară, spre a obține ideea exactă și completă a unui popor. Inșă acesta este singurul mijloc de a nu legifera falș, dupăce am raționat în vid.

George Perneșiu.

ALEGEREA PROFESIUNII

Deseori se ridică plângeri în zilele noastre, despre cecece numim starea de dezorganizare a societății; cât de rău își împlinesc munca lor multe din forțele orânduite ale societății; cât de multe forțe însemnate se văd lucrând într'un chip puștietor, haotic, cu totul neorânduit.

Ar fi să ne cufundăm de tot într'o mare până în adâncuri nepătrunse, dacă am încerca să ne dăm seama despre toate cauzele acestei stari; dar fără îndoială greșita alegere a profesiunii este una dintre aceste cauze.

Alegerea profesiei noastre este foarte importantă, căci ei îi vom consacra, toată munca, toată energia, toată preocuparea noastră.

Când ne aflăm la răspântia serioasă de care atâră viitorul nostru, în alegerea profesiei, noi greșim adeseori.

Părinții cari sunt cei dintâi chemați să ne îndrumeze și cari în majoritatea cazurilor hotărăsc de profesia copilului lor, îl îndeamnă adeseori să apuce pe o carieră pe care n'o cunosc, neștiind dacă copilul lor e apt și potrivit pentru aceea carieră. Mulți cresc pe copii lor nu pentru copiii înșiși, ci pentru dâșii.

În cazul când alegerea profesiei, nu depinde de părinți se ia adeseori după statul unui cunoscut, sau după o idee greșită necunoscând viața îndeajuns. Hatărul unei secunde, hotărăște în multe cazuri, asupra carierei unei vieți întregi.

Iată cauze pentru care vedem atâția oameni, nelalocul lor, nepregătiți și incapabili.

Munca făcută fără plăcere, se face fără tragere de inimă, se face cu silă. Urmarea: oboseala și plictiseala vin repede de tot și ce ese din mână, nu-i făcută așa cum trebuie.

Într'o instituție unde se cere disciplină, dacă slujba nu ne place, vom fi veșnic nemulțumiți și de persoana noastră și de alții.

Ajuns într'un post de conducere pentru cari nu suntem apt, ne irosim viața în conflicte cu inferiorii, ce ne amărăsc zilnic și nimicim orice plăcere de muncă în personalul atârător. Mulți din pricina unei ocupații care nu era pentru dâșii, rămân pe loc, nu avansează, devin amărăți și nenorociți.

Țara cere ca fiecare membru al său, să fie bine pregătit și să fie la locul lui.

Pentru realizarea acestor dorințe, ea și-a ales o clasă anumită — corpul didactic — dela care așteaptă cu vie încredere progresul național. Învățătorul deci dator este de a-și studia copilul, cercetându-l din toate punctele de vedere. Să știe care sunt calitățile, aptitudinile și defectele copilului, pentruca la alegerea profesiei să-l poată îndruma pe calea cea mai bună pentru care simte tragere de inimă, este potriveauă și capacitate.

A. Crișan, învă.

„LIGA ANTIREVIZIONISTĂ ROMÂNĂ“ și modul de înființare a ei la sate.

(Extras din conferința ținută de subsemnatul la întrunirea subsecției înv. din plasa Cehul-Silvaniei, în ziua de 28 Aprilie 1934.)

Unitatea tuturor Românilor a fost o constatare a faptului istoric «căci suntem singurul popor, care n'a uneltit o conspirație, care n'a săvârșit un act de violență pentru netăgăduitul său drept, până la ceasul marilor socoteli.»

«Astfel de uniri nu se desfac așa, cum se poate face cu produsul ambițiilor vulgare și a numărătoarei de kilometri și de capete omenești. Ele sunt o parte din necesitatea imanentă a lucrurilor», spune marele nostru savant și bărbat de stat Nicolae Iorga.

... Vremuri grele ne stau în față! Popoarele obișnuite să subjuge, între cari și vecinii noștri din dreapta Tisei, încercă prin tot felul de mijloace, ca să câștige simpatia marilor puteri din apus, în favoarea tezei lor: „*Revizuirea tratatelor de pace dela Trianon.*“

Incurajată de după culise, de Italia, Germania și de o mică parte din intelectualii Angliei — Ungaria luptă din răsuferință pentru sfărâmarea acestui tratat. În scopul acesta, în afară de presă, ea întrebuințează în favorul revizionismului, cele mai condamnabile mijloace, până și procesul optanților unguri și falșificarea bancnotelor necesare corupției opiniei mondiale.

Prin propaganda sa mârșavă, acest nucleu de intrigă din mijlocul Europei, a devenit un permanent pericol pentru liniștea internațională.

Ne mirăm și cu noi toată lumea constientă, cum dela împărțirea moștenirii Austro-Ungare, nu i s'a cântat prohodul îngropându-l pentru totdeauna de pe harta lumii, pe suprafața căreia azi arată un negru punct, ce se mișcă în desperare, pentru a creia un dezechilibru și o permanentă învrăjbitură între popoarele de fapt și de drept moștenitoare asupra pământurilor ce le-au câștigat în urma sângerosului război.

Această înmormântare a statului vecin nouă, ar fi fost creiat lunei noi răsărită din glia amestecată cu sângele celor 20 milioane de vieți jertfite în marele măcel, o liniște deplină și astfel o bună bază de luptă culturală, progres și viață socială sănătoasă.

Și aceasta, ar fi fost o binemeritată pedeapsă pentru poporul, care nici decum nu voește să se împace cu pagina istorică ce i s'a creiat prin tratatul de pace dela Trianon.

Teza pusă pe tapet de vecinii noștrii unguri și sprijinită prin camullaj de Mussolini, Hitler și câțiva nesocotiți engleji, cari în ruptul capului nu se mulțumesc cu granițele țării lor create în urma marelui războiu, pune pe gânduri pe marii diplomați ai lumii. Și în consecință, bărbații de stat ai națiunilor învingătoare, caută ca să stavilească pornirile unguirilor, cari prin pretențiunile lor absurde și irealizabile pe cale pacinică, ar putea foarte ușor ca să vâre lumea din nou în flacărele unui mai cumplit războiu decât cel din 1914 - 1919, la provocarea căruia poartă și ei nu puțină vină și răspundere.

Noi românii, suntem vizați direct de vecinii noștri, cari prin pretențiunile lor, ne cer Ardealul, cuibul strămoșilor noștrii.

A fost binevenită înființarea «Ligii Antirevizioniste Române,» care va pune la punct minciunile și propaganda fără scrupule a vecinilor noștri dela Tisa, ce și-au făurit o meserie în a aduce ponegriri țării și poporului român.

E de datoria noastră a învățătorilor să sprijinim această asociație națională și s'o întărim adâncind-o în adâncurile satelor noastre. Ar fi de datoria fiecărui învățător, ca în satul ce-l are pentru a-l ridica prin graiul cărții, să constituiască subsecțiuni comunale antirevizioniste (vezi art. 14 din statutele «L. A. R.»).

Desigur, grija ce trebuie să o purtăm pentru viitorul țării noastre, nu poate fi de nimeni interpretată ca o frică pentru noi. Granițele țării noastre s'au fixat în urma unor evoluțiuni normale și naturale ale recerințelor unui popor, ce vrea să fie liber și stăpân în țara lui. Iar de amenințările nimănui nu ni-e frică, întrucât istoria noastră națională nu cunoaște sprieturi în viața neamului nostru.

Un popor oțelit în grele lupte, aici la granița de răsărit a Europei, ce cu pieptul lui de granit a apărat apusul și cultura lui și și-a apărat un pământ scump lui, prin multe jertfe,

acel popor, zic, nu se poate speria de amenințările unor tufe de *ciunafaia*.

Însă acel popor vrea să spună lumii înoite că, neamul ce a ajuns ca prin voința lui Dumnezeu să stăpânească pământul strămoșilor săi, nu înțelege să facă cadou pământul scump lui, în sânul căruia își are ascunse oasele sfinților lui martiri: Horia, Cloșca, Crișan, Iancu, Ciordaș, Șenchea și alții nenumărați.

Pentru un popor, care a fixat în istoria lumii localități ca: Rovine, Podul-Inalt, Călugăreni, Marienburg-ul, Plevna, Grivița, Smârdanul, Jiul, Argeșul, Porumbacul, Oituzul, Mărăștii și Mărășeștii și nume de eroi ca: Mircea, Mihai, Ștefan, un Corvin, un Horia, un Cloșca, un Crișan, un Iancu și atâția alții cu sutele și miile, — ar fi o rușine să cedeze un pas din scumpul lui patrimoniu național.

Neamul românesc, așezat fiind geograficește aici la gurile Dunării, a avut mult de suferit din cauza deselor năvăliri barbare și înspăimântătorilor turci. Și dacă și-a plecat capul sub cele mai cumplite lovituri din câte a cunoscut omenirea, apoi el niciodată nu și-a înfrânt trupul sub cruzimile fără de seamă ale hoardelor sălbatice și dușmanilor săi.

O bună bucată de vreme deci, poporul românesc în loc de a se apuca și el de a-și făuri o cultură, al cărei rost pentru ridicarea și inabilitarea sufletului unui popor, l'a înțeles pe deplin încă din faza primei lui copilării, a trebuit să pună mâna pe arme și să țină scut Europei, care la adăpostul brațelor lui de oțel și-a făurit o puternică cultură, cu care ea se mândrește astăzi.

Și cu toate că noi avem o cultură încă în dezvoltare și aceasta din motivele amintite mai sus, totuși depănând spre trecut firul vieții noastre ca popor, nu cred ca cineva cu bună credință, să poată spune că obrazul nostru a fost pătat cu sângele vărsat pe nedreptul prin maltratări și alte batjocorii îngrozitoare a conducătorilor minorităților ce se găsesc sub scutul nostru.

Această rușine nu ne înroșește obrazul nostru, fiindcă poporul român cu tot «balcanismul» ce-l caracterizează, cum le place vecinilor noștri să ne numească, a înțeles din o înaltă și bine pronunțată umanitate, că asuprirea și batjocorirea în raporturile de stat dintre conducător și condus, dintre puternic și slab, n'au ce căuta.

Însă vecinilor noștri de dincolo de Tisa, nu le este permis să afirme despre trecutul lor așa ceva, cu tot «occidentalismul» lor pronunțat și cu toată cultura lor pretinsă înaintată, căci le-ar țâșni în ochi sângele celor 48 moși, arși de vii la Beliș, a lui Horia, Cloșca și Crișan, trași pe roată și ciopârțiți în fața chiar a fraților lor de sânge, le-ar țâșni în ochi, zic, sângele unui Iancu Avram, Lucaciu, al unui Șenchea împușcat mișelește pe la spate și al unui Ciordaș, îngropat de viu.

Poporul român, după ce a gustat toate amărăciunile și umilirile culturii și civilizației maghiare și după ce a golit până în fund cupa groaznicelor lui suferințe, din pricina asupritorilor lui de veacuri și după ce cu ajutorul lui Dumnezeu și vitejia lui și-a îndeplinit și atins scopul năzuințelor lui, dorește să se odihnească, dorește să se reculegă. În scopul acesta vrea raporturi de înfrățire și sinceră prietenie cu dușmanii lui de veacuri.

Aceasta, pentruca întărit fiind, după hărțueli de sute de ani, să mai poată și acum înfrunța dușmanul comun ce amenință lumea cu doctrinele lui bolnăvicioase și care e bolșevismul, un pas înspre răsărit de frontiera noastră dela Nistru.

Ș'apoi, noi credem, că potrivit voinței Celui de sus, este oportun momentul, ca și noi românii, credincioși fraților noștri din apus, să dăm lumii tributul nostru de cultură.

Știut este, că Ungaria prin conții și baronii ei, cer revizuirea tratatelor de pace dela Trianon, în afară de motive economice și politice, din motivul că ungurii ar fi (Doamne Sfinte) mai superiori, din punct de vedere cultural, ca noi românii. Atâta doar, că noi nu-i credem, fiindcă am avut fericirea să ne bucurăm de binefacerile civilizației lor, mai bine de una mie de ani.

Martirizările și umilirile îndurate de neamul nostru din partea lor, pot dovedi din belșug lumii, că ce dreptate au ei atunci, când afirmă superioritatea lor culturală față de căruia numai recunoștință și sinceră prietenie îi pot datora.

Unde mai punem și faptul că chiar dacă au un gram de cultură, pentru afirmarea căreia nu scapă o clipă de a bate câmpii — este un aluat de cultură romană, slavă și germană, frământat și asimilat de evreeii maghiarizați.

Poporul român, după cum a dovedit și în trecut față de

poporul maghiar, cea mai sinceră apropiere sufletească și prienească, îi cere din considerații prietenești, în aceste grele vremuri, să fie cu băgare de seamă în ce privesc pretențiunile lui absurde.

Invățătorul și preotul, conștienți de vremurile grele prin cari trecem, vor trebui să depună o uriașă muncă în slujba idealului național.

Invățătorimea prin misiunea ei, se contopește în aspirațiile și năzuințele superioare ale neamului și țării.

Ea niciodată nu se va putea împăca cu ideia, ca pământul țării lui să fie ciuntit.

Poporul român, care întotdeauna și-a ascultat glasul conștiinței lui de rasă, spus prin mării lui apostoli, va ști în caz de nevoie să aleagă din două una: ori mort până la cel din urmă copil, acoperit cu glia ce ascunde în sine glorioșii săi eroi, ridicați din sânul lui, ori învingător și deplin stăpân pe scumpul lui pământ.

Norii negri ce ne amenință din apus, nu ne sperie. Mai grele furtuni au trecut peste capul nostru și nu ne-au distrus. Apoi, în decursul vieții noastre naționale au răsunat prea multe glorii din sânul neamului nostru, ca acum să ne înfricoșăm de umbre.

Pământul frământat cu sângele martirilor noștri, ne este mai drag ca viața. Și apoi, noi una știm și bună și noi de aceea ne ținem: «Suntem una, un trup revărsat pe amândouă părțile munților; Carpații ne sunt șira spinării.»

Și că: «Toți fiii acestui neam trebuie să formeze un corp, după cum un suflet formează.»

Dar, dacă totuși, prin voința Celui de sus s'ar întâmpla ca să fie altfel de cum voește poporul român, atunci mai bine alături de străbunii noștri, cari se găesc sub glia moșiilor noastre, învăluit de glorie, decât iarăși robi pe vechiul nost' pământ!

Vicea, 1934.

Victor Lungu, inv.

LITERATURĂ.

NEAMUL LUI RĂDVAN

— A CEHOV. —

Pe generalul în retragere Bukdjev îl durea măseaua. Și-a clătit gura cu coniac, apoi cu rachiu, și-a umplut măseaua găunoasă cu praf de tutun, și-a uns fălcile cu opium, cu te-rebentină cu petrolu și cu iod, și-a vârit în urechi vată îmbibată cu spirt, dar de geaba, durerea era din în ce mai îngrozitoare. A chemat atunci doctorul. Cu un bețișor de metal, acesta, a început să-i scobească măseaua, a ciocănit-o apoi pe toate părțile și i-a prescris câteva prafuri de chinin, dar fără nici un rezultat. Toată casa : nevastă-sa, copiii, servitorii, până și Petica micuța care curăția bucătăria își oferiră serviciile lor și-i recomandară generalului fel și fel de rețete miraculoase. Veni apoi și logofătul generalului, Ivan Evseici, guraliv nevoe mare. El inundă imediat toată casa cu sfaturile lui :

— Măria-Ta — zise — locuia acum vre'o 10 ani unul la noi la țară Iacob Vasilici, agent de felul lui. Ceva de speriat cum se pricepea la măsele. Lucra totdeauna în fața ferestrelor : venea, mergea, șoptea câte ceva, și-avea o mână Dumnezeu! Nemaipomenit!

— Și unde-i acum?

— Vedeți, dupăce s'a săturat de agentură s'a mutat la soacră-sa, în Saratov. Acum se ocupă numai cu dentistica. De-l doare pe cineva măseaua, se adresează lui Vasilici, și Vasilici îi ia durerea cu mâna. Nemaipomenit! Până și primarul din orașul apropiat, pe el îl conzultă în toate ocaziunile. Repede îi expediază câte-o telegramă. Să-i trimită și Măria-Ta o telegramă, să vină... să vadă... Mai zilele trecute îl durea măselele și pe onoratul Alecei și numai Iacob Vasilici l-a putut vindeca. Onorarul i se poate trimite cu poșta.

— Ivane, vorbești prostii. Cu siguranță că-i un șarlatan.

— Mă rog, mă rog, încercați numai! E un om minunat. Limbile rele vorbesc, că nu trăește cu nevastă-sa, ci cu o nemțoaică. Afirm însă cu toată tăria, că-i un om neprețuit.

— Ce gură rea ai, Ivan Evseici, interveni soția genera-

lului. Câte nu se bărfesc pe seama oamenilor. Dacă nu crezi în ele, pentruce le răspândești? Nu-i bine să te amesteci în toate!

— Bine, bine, destul! interveni generalul. Toate mărunțișurile acestea n'au nici o importanța. Să-l ia dracu de agent, la urma urmelor de ce nu i-am trimite o telegramă? Știu, că n'are să-mi ajute. Unde locuște agentul Dumitale? Pe ce adresă să-i scriu?

Generalul se așază la birou și luă condeilul.

— Toată lumea îl cunoaște în Saratov, răspunse logofotul. Să-i scrie Măria-Sa în orașul Saratov... onoratului Iacob Vasilici, Vasilici...

— Ei?

— Vasilici, Iacob Vasilici... numele de familie... Bate-l Dumnezeu să-l bată, i-am uitat numele de familie! Cum dracu îl și chema? Mi-amentesc, când m'am dus cu fetița... Așteptați numai un moment.

Ivan Evseici își ridică privirile în tavan și începu să-și miște buzele fără să scoată nici un sunet. Generalul aștepta...

— Ei, grăbește-te!

— La moment, Măria-Ta... Vasilici, Iacob Vasilici... na! am uitat! Și-avea un nume așa de obișnuit, ceva așa luat din vrața cailor... Călușeriu? Nu, nu Călușeriu... Mi-amintesc foarte bine, un nume ce-l găsești... Cum să zic... așa pela grajd... în vecinătatea cailor... ptiu! cum mi-a eșit din cap.

— Poate Căluțiu?

— Nu. Nu-i ăsta. Așteptați puțin: Murgu, Murgău, Murgaș...

— Poatecă numele-i luat din lumea măgarilor — zise generalul plictisit. Potcoavă?

— Nu, nu Potcoavă!... Geambșu, Birjaru, Surugiu... nu, hotărît nu!

— Atunci, cum dracu să-i scriu?

— Indată, Măria-Ta... Hergheligi, Surugiu, Potcovaru...

— Cociș? întrebă soția generalului.

— Da de unde!... Rudaru... nici ăsta nu-i... am uitat și pace!

— Secătură! rosti printre dinți generalul. Mă'ncurci cu

prostiile tale și apoi o ții mörțiș : am uitat, am uitat ! Du-te dracului !

Logofătul eși ploat, iar generalul își strânse fălcile în punni și o porni cătrănit de-alungul odăilor.

Ivan Evseici se opri în grădină, își pironi privirile în cer și-și frământa creerul să găsească numele agentului.

— Căluțiu, Călușieru, nu. Surugiu, Hergheligi, Potcoavă, Potcovaru, Murgu, Murgău, Murgăș... și-ar fi continuat la nesfârșit, dacă n'a fi auzit din nou vocea generalului :

— Ei, ai găsit ?

— Nu-mi vine în minte cu nici un preț Măria-Ta !

— Poate Jugănaru ? Armăsarul ? sau Iapă !

Toți ai casii își sfărmau creerul cu numele agentului. Au fost pomenite toate lucrurile, cari stau în nemijlocită apropiere de cal : grajd, ovăz, fân, trăsura, mânz, car, șea, zăbală, coamă, potcoavă. Pretutindenea : în casă, în grădină, în curte și în bucătărie, toți își băteau capul cu numele de familie al agentului.

Din când în când logofătul era chemat în casă :

— Biciușcă — îl întrebau. Sau Roată ? Poate Rotaru ?

— Nu, nu, murmură amărît Ivan Evseici, și-apoi cu privirea ridicată în tavan borborosea la nesfârșit : Geambașu, Birjaru, Surugiu, Hergheligi, Potcoavă, Potcovaru... .

— Popa ! strigă cel mai mic dintre copiii generalului. Sau poate Troică ! Generalul frânt de durere promise cinci ruble aceluia, care va găsi mai degrabă, numele agentului.

Acum în fiecare minut năvăleau la Ivan Evseici și-l întrebau : Nu cumva îl cheamă Faur sau Belciug ?

Se înseră și numele cu pricina nu fu găsit. Se culcară apoi și nu trimiseră nici o telegramă.

Generalul nu putu închide ochii toată noaptea și se învârți prin cameră ca într'o colivie. Dimineața, la ora 3, eși din casă și ciocăni la ușa logofătului :

— Nu-i Maklenburg ?

— Nu, Măria-Ta, nu-i Maklenburg.

— Poatecă numele nici nu are vre-o legătură cu grajdul sau cu caii ; poatecă e cu totul altceva.

— Pe cinstea mea, Măria-Ta, că stă în strânsă legătură cu vieța cailor. Un nume așa de obișnuit, mi-amintesc perfect de bine... .

— Cum poate fi cineva așa de uituc... Numele ăsta mi-e acuma mai important decât orice pe lume. Incearcă, pentru Dumnezeu, și amintește-ți!

Dimineața, generalul, trimise după doctor. Scoate-o, îi zise. Nu mai pot răbda. Medicul îi scoase măseaua și durerea generalului încetă ca prin farmec. Dupăce se odihni puțin, medicul se urcă în trăsură și porni acasă. În poartă se întâlni cu Ivan Evseici. Logofătul sta la marginea drumului și cu privirea fixă par'că scruta adâncurile pământului. Din figura lui încruntată se putea vedea cu ușurință gândurile chinuitoare care-i torturau creierul:

— Cărăuș, Geambașu, Surugiu, Hergheligi, Potcoavă, Potcovaru...

— Ivan Evseici, îl agrăi doctorul, n'ai putea să-mi vinzi un mânz. Mi-ar trebui un mânz să-l învăț la careta mea cea cu arcuri... *la rădvan*. Mi-a cumpărat mie cineva.

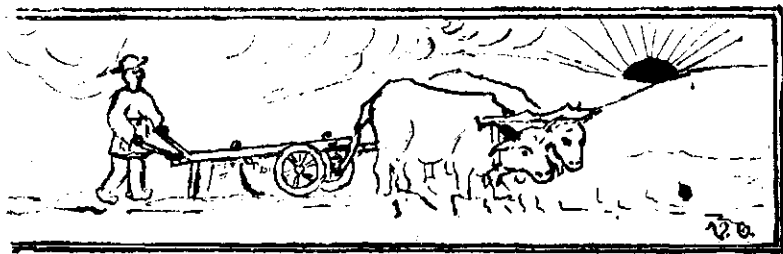
Ivan Evseici se uită prost la doctor, apoi începu să zâmbească și fără să spună nici o vorbă își pocni șalele cu brațele și-apoi năvăli în curte.

— L-am găsit, Măria-Ta. Știu acum cum îl cheamă! Și încându-se de bucurie dete busna în odaia generalului. Acum mi-a venit în minte. Dumnezeu să-i dea sănătate doctorului! Rădvan, Rădvan îl cheamă, Rădvan e numele lui de familie, Măria-Ta. Trimiteți-i repede o telegramă!

— Nătărăule! îi zise generalul plin de năduf și arse cu sete două palme. Du-te dracului *асит* cu numele lui Rădvan cu tot!

Turda, 1934.

Traducere de:
NICOLAE NISTOR.

PAGINA FOLKLORULUI.

DIN TIMPUL RĂZBOIULUI.*)

Plânge inimă săracă.

Plânge inimă săracă,
 Că pe badea îl îmbracă
 Și suspină așa cu încetu
 Că îi leagă panganetu
 Și suvetele bălae
 Cu foarfecele le taie
 Aruncă haine frumoasă
 In magazine prăvoasă
 Pălăria numai floare
 E călcată în picioare
 Ies la poartă, nu-i și nu-i
 Bădița cu ochi verzui
 De când la oaste a plecat
 E pustiu întregul sat.
 De când în vară s'a dus
 Cași soarele a apus.
 Numai este nici o stea
 Toate s'au dus cu badea
 Vai ce greu i-a mai fi tunul
 Și amar i-a fi deajunul
 Vai bădiț' a trăbuit
 Să te duci la cătănit
 Să te sui pă cal călare
 Să te duci în fuga mare
 Păstă dealuri cu nuiete

Cu aripi de rândunele
 Cum nechează murgulețu
 Că-l pre strânge călărețu.
 Foaie galbănă în vânt
 Dor fără de crezământ
 Cum urcai cărările
 Te băteau urzicile
 Te mușcau furnicile
 Și umblai tăt supărat
 Și de lume alungat
 Pă la margini de pădure
 Te hrăneai cu două mure
 Numa bade să'ndura
 Și di pă front iți scria
 „Cărticică, cărticea“
 Nu plânge mândruța mea
 Nu plânge până mă vezi
 Că iară om mânca scoverzi
 Nu plânge până mă știi
 Că iară tăte bine-or fi
 Până capu meu stă sus
 Până miei nu m'aș fi dus
 C'a suna a păcii corn
 Și-atunci dragă iar mă'ntorn.

Munților pustii de piatră.

Munților pustii, de piatră
 Avut-ați isvor de apă
 Și-amu lume 'ntregă plânge
 Că aveți isvor de sânge
 Dară nu-i din voi isvor
 Că-i din trupuri de fecior

Mânăca-v'ar pustie munți
 Cu sânge din mulți te 'nfrupți
 Și mă tem, mă tem zău
 Că vi-ți infrupta cu-al meu
 Munților munca-v'ar ceața
 Mulți în voi și-au dat viața

*) Din carnetul invalidului Rednic Gheorghe din com. Nadișul, care o parte le-a compus singur, iar altele le-a cules și el dela camarazi.

Mă tem că și eu din voi
 N'oi mai întoarce 'napoi
 Și tare mă arde jelea
 După dragă maica mea
 După ea și tata meu
 După ei îmi pare rău
 De ei inima-mi arsă
 Că îi știu bătrâni acasă
 Vai pământ cu păcat
 Mulți în tine ai îngropat
 Ingropa-i sub a ta iarbă
 Tinerimea lumii întreagă
 Ingropat-ai mulți voinici
 Și lăsat-ai copii mici
 I-ai lăsat pă ei cruđuți
 Să umble iarna desculți,
 Să umble desculți plângând
 Și-alor tați să stea în pământ
 Copiii neingrijiți cresc
 Tații lor le putrezesc
 Copiii cresc neingrijați
 Tații lor morți în Carpați.
 Carpaților blăstămați
 Cu sânge viu, adăpați
 Și cu trupuri ingrășați
 Foaie verde de bujor
 Au rămas în satul lor
 Neveste așteptând cu dor
 Carte dila soțul lor
 Și copiii s'o citească
 Dorul să li-l potolească
 Da carte diund' să vină

Că pă el îi tras țarină
 „N'astepta nevastă dragă
 Că pă mine-o crescut iarbă
 Nu gândi nevastă mie
 Că eu carte țoi mai scrie
 Ție și la-i mei copii
 Că eu mis mort în pustii
 Și mi-s pus sub glie verde
 Nu mai trage a me nădejde
 Ci cu negru te cernește
 Și cu jele mă jelește
 Că tu poți ști dragă, zău
 De ce moarte am murit eu
 Știi că n'am murit în pat
 Ci-am murit dragă pușcat
 Și-n chin sufletu mi-am dat
 Știind acasă ce-am lăsat
 Și văd am doamne pustii
 Cum rămân ai mei copii
 Și din gură am cuvântat
 Și plin de dor am oftat,
 Vai săraci copiii mei
 Cine s'a ingriji de ei
 Că nevasta, draga mea
 Să-i grijească n'a putea
 Rămâneți copii plângând
 C'a vost tată-i în pământ
 Rămâi nevastă iubită
 De-a tău soț ești despărțită
 Rămâi tu nevastă dragă
 C'a-tău soț zace sub iarbă.

ACTIVITATEA EXTRA-ȘCOLARĂ

CRIZA ECONOMICĂ

Criza — cuvântul, devenit printr'o umbră actualitate, semn magic al unei adevărate psihoze universale, înseamnă — după cum se știe — o tulburare în echilibrul economic; echilibrul care se stabilește — pe baza unei legi, numită în economia politică legea cererii și a ofertei — între cantitatea de mărfuri produsă și oferită pe piața lumii și între cantitatea de mărfuri cerută pe această piață.

Câtă vreme cantitatea produsă și oferită spre vânzare, este proporționată cu cantitatea de mărfuri cerută, totul merge bine, echilibrul funcționează. Imediat ce una întrece sau nu ajunge, echilibrul se rupe și apare cuvântul: criză. Să nu ne închipuim însă că în intervalul dintre crize — fiindcă vom vedea imediat că ele sunt periodice — se păstrează un echilibru perfect între cerere și ofertă. Reprezentate grafic în evoluția lor, cele două cantități ar apărea sub forma unor linii curbe care nu merg paralel. Echilibrul perfect există numai în momentul în care ele se întretaie: imediat după aceasta ele încep să se îndepărteze, echilibrul începe să devie amenințat, se simte adierea crizei care culminează în momentul în care cele două curbe sunt mai mult îndepărtate între ele. După ce punctul critic a trecut, cele două curbe încep să se apropie: tendința e spre normalizare. La un moment dat curba ofertei și curba cererii ajung să se întretaie din nou: echilibrul e iarăși — pentru câtă vreme? — perfect. Ș'apoi da capo: momentele de echilibru și de criză se succed neîncetat ca valurile mării, pentru a verifica odată mai mult, legea ritmului care stăpânește lumea.

Reese din cele spuse mai înainte că fenomenele de criză se repetă la intervale mai mult sau mai puțin regulate. Un economist englez, Stanley Jevons a observat că în secolul XIX crizele s'au succedat la intervale aproape regulate de 10 ani, după cum urmează:

1815	1847	1873
1827	1857	1882
1836	1866	1890

Lucrul acesta l'a făcut pe economistul de mai sus, să ajungă la concluzia cam romantică, de a socoti apariția petelor solare drept cauză a crizelor economice. Se știe că petele solare apar la intervale aproximative de 11 ani. Jevons spunea că apariția petelor solare coincide întotdeauna cu o recoltă mondială slabă. E de înțeles că în acești ani cantitatea de mărfuri produse și oferite e mai mică de cât cererea mondială. Cauza crizelor mondiale ar fi deci după unii economiști, sub-producția. Cred că ați exclamat deja, stimate lector: inexact. Inexact, pentrucă trăim noi înși-ne vremuri de marasm economic, în cari milioane de șomeri defilează printre silozuri uriașe pline cu milioane de quintale de grâu ce nu pot fi vândute. Fenomenul de sub-producție explică într'adevăr multe crize localizate mai ales într'o țară sau alta, dar nu poate fi considerat drept cauză unică a crizelor.

Mulți explică, dimpotrivă, crizele prin fenomenul de supra-producție. Utilajul mecanic cu care este inzestrată azi lumea, face să fie aruncate pe piața mondială cantități colosale de mărfuri cari întrec cu mult cererea consumatorilor. Prețurile respective scad vertiginos și categorii imense de producători se ruinează. Dacă crizele de sub-producție sunt crize de sărăcie, acestea din urmă sunt crize produse prin bogăție.

Dar pe socialiști nu-i mulțumește nici explicația din urmă. Ei întore reversul medaliei: dacă pe o față noi citim: supra-producție, de ce n'am întoarce-o cealaltă ca să citim: sub consumație? Se observă, într'adevăr, o creștere vertiginooasă a producției, zic ei; faptul datorându-se capitaliștilor, cari, ahțiați după câștiguri, caută să compenseze pierderile suferite prin micșorarea dobânzilor, aruncând pe piață, mărfuri în cantități enorm sporite; dar nevoile mulțimii fiind nelimitate, oricât de mare ar fi producția, ea ar putea fi înghițită de consumatori, dacă aceștia ar putea să o plătească cu produsul muncii lor. Capitalismul, însă, acest moloch egoist și feroce, etern însetat de pradă, a încetușat cu mii de tentacule marca masă a muncitorilor și a salariaților, căreia îi pompează — sub formă de dobânzi, impozite, reduceri de salarii — toată seva, toată puterea de viață, reducându-i la minimum puterea de consumație. Iată deci explicarea crizelor, nu prin supra-producție, ci prin sub-consumație. Cu aceasta nu s'a epuizat lista cauzelor crizelor economice: un singur economist (german) înșira, odată, vre-o 200 și dacă ar fi avut curiozitatea să cunoască, asupra chestiei, și păreri românești, (Româ-

nii fiind teoreticieni subtili în orice materie) ar mai fi putut înșira încă pe atâtea, probabil.

În care dintre fenomenele de mai sus trebuie să căutăm gena și mai ales violența actualei crize? Părerile sunt împărțite. Cert e că ea se datorește unui întreg complex de cauze — unele din ele de natură artificială, datorite unei politici economice neraționale, practică mai ales după războiu; altele independente și pe deasupra voinții oamenilor, purtând în ele semnul destinului misterios și implacabil sub care se sbate acest imens furnicar care e omenirea.

Răul inițial trebuie căutat, fără îndoială, în războiul mondial, care a determinat o supra-capitalizare în America. În timpul războiului, recolta de cereale din Europa scădea mereu, în timp ce necesitățile de hrană a populației creșteau în aceeași proporție. Franța, care recolta, în medie, înainte de războiu 880—900 mii vagoane, nu mai recolta în 1915 decât 260 mii vagoane. În aceeași situație se găsesc și restul țărilor din Europa occidentală. Americile au găsit atunci, în Europa o piață admirabilă pentru export și au investit capitaluri enorme în terenuri și mașini agricole. După datele publicate de prof. Henry Hitier, în *Revue des deux Mondes* (din care am extras și cifrele de mai sus). Americanii ar fi desțelenit, cu ajutorul capitalurilor investite, cca 15 milioane hectare cari au furnizat, peste producția obicinuită, milionul de vagoane, cerut să umple deficitul Europei.

După terminarea războiului, Americanii continuau să cultive aceleași întinderi de ogoare, fiindcă agricultura Europei, care nu era încă refăcută, nu putea furniza cantitățile de cereale necesare populației. Asta a fost până în 1920. Dela această dată, însă, Europa și-a acoperit consumul intern. Era de așteptat ca Americanii să restrângă, deci, cultura de cereale la suprafața cultivată înainte de războiu, dar n'au făcut-o, poate amăgiți și de prețul grâului, care, momentan se menținea f. urcat (aproximativ 1590 Lei quintalul). Aceasta a fost, spun unii, cea dintâi greșală; se prea poate să fie adevărat. Dar greșeala era rezultatul supra-capitalizării: ce erau să facă Americanii cu enormele capitaluri fixe (terenuri, mașini) pe care nu le puteau schimba dintr'o zi într'alta în capitaluri de altă natură? Lucrurile s'ar fi normalizat fără îndoială dacă supra-capitalurile investite în timpul războiului ar fi fost scoase, progresiv, din agricultură; ceace nu se putea face dintr'o dată, putea să fie făcut, cu măsură, în ma

mulți ani. Nu s'a făcut. De ce? Din cauza unei aprecieri înguste și greșite a împrejurărilor. În definitiv, greșeala este un lucru omenesc, iar lăcomia de câștiguri este un lucru, iarăși omenesc; și acestea sunt două lucruri, cari explică, de ce Americanii au căutat să se convingă singuri, că în Europa nu mai există agricultură cu toate că până și țări industrializate 70—80% începeau să-și închidă granițele pentru cereale. Aparențele însă, îi încurajau. În 1922 prețul mediu per quintal scăzuse la 22,22 franci aur (cca 700 lei), dar prețul acesta prezinta încă o rentabilitate pentru agricultură. Urmează câțiva ani de recolte mondiale mediocre; prețul grâului se urcă din nou, ajungând la 900—1100 p. quintal în 1926.

Lucrul acesta determină o creștere și mai accentuată a producției de cereale, atât în America cât și în Europa, unde țările măresc taxele vamale de import la cereale pentru a mări randamentul agricol. În Italia încep „Bătăliile grâului“.

Efectele acestei politici economice nesăbuite, apar încă la sfârșitul anului 1926, concretizate sub forma unui respectabil stoc de 300 mii vagoane grâu de prisos. A fost primul avertisment al crizei care se anunța, avertisment care a rămas fără efect, căci prisosul de grâu a fost reportat pe anul următor, iar însemnăturile au continuat să crească. În 1929, agricultorii americani întemeiază Asociația federală a fermierilor-Federal Farm Board, după ce în Canada se constituise o asociație analoagă, însă din 1924. Farm Board-ul depozitează în silozuri prisosurile de grâu adunate de pe un an pe altul, obținând asupra lor credite nelimitate dela Bănci, din cari dă avansuri agricultorilor pentru ca aceștia să poată aștepta o urcare a prețurilor. Abuzul acesta de credit a fost marea greșală care a precipitat criza. Dacă proprietarilor agricoli nu li s'ar fi deschis aceste credite, poate că ei și-ar fi vândut tot grâul, chiar pe prețuri neremuneratorii și gustând roadele greșelii, ar fi redus însemnăturile.

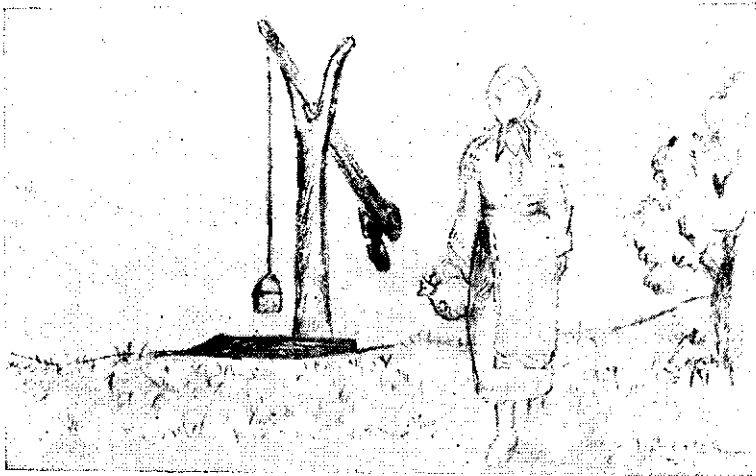
Se ajungea, astfel, la formarea unui preț sănătos și normal al grâului. Dacă, cum spuneam înai sus, greșeala este un lucru omenesc, perseverarea în greșeală... diabolicum est, iar efectul ei idem. La sfârșitul anului 1930, nu se vânduse nimic din recolta canadiană de pe 1929, iar Farm Board-ul nu mai are unde depozita recolta din 1931. Momentul declanșării crizei sosise. Prețul grâului, care este un raport natural între cantitatea de marfă oferită și cerută, nu putea fi menținut, multă vreme, la un curs

artificial, din cauza enormei diferențe între cantitatea de grâu produsă și între cererea mondială. În 1932, numai Statele-Unite dispuneau de un stoc de grâu, pentru export, de 950 mii vagoane. Era inevitabil ca prețurile să se prăbușească și s'au prăbușit, începând din 1929, săptămână cu săptămână, zi cu zi, într'un ritm care amenința să nu se mai oprească. Știți unde s'au oprit. O trosnitură sinistrală și s'a nărui întregul eșafodaj economic. Cele dintâi vaiete cari s'au auzit sub dărâmături, au fost, natural, a proprietarilor agricoli. Criza s'a propagat apoi, pe rând la toate ramurile vieții economice, sfârșind cu băncile, care le susțineau pe toate.

Ca undele distrugătoare ale unui cutremur, ravagiile crizei, s'au propagat din acest epicentru, care pare să fi fost America, până în cele mai îndepărtate colțuri ale pământului, întunecând orizontul — abia înseninat — al omenirii cu spectrul hidos al unei noi mizerii.

(Va urma).

BCU Cluj / Central University Library *Coriolan Iliș.*

PAGINA BĂNCII

Situția de Cassă

încheiată pe ziua de 10 Octombrie 1934

Incasări cu rec. No. 1—2041 incl. Plăți cu bon. No. 1—322 incl.

No. curent	Denumirea conturilor	Sume	No. curent	Denumirea conturilor	Sume
		Lei			Lei
1	Sold dela bilanț	77946	1	Depuneri	
2	Taxă de înscriere	1850		spre fructificare	192236
3	Asociați capit. soc.	361180	2	Imprumuturi	1744314
4	Depuneri		3	Dobânzi la depun.	555
	spre fructificare	290631	4	Salarii	49500
5	Imprumuturi	1148427	5	Cheltueli generale	3830
6	Dobânzi și beneficii	91324	6	Imprimare	1652
7	Cheltueli de ad-ție	30445	7	Primă de muncă	6000
8	Societatea de		8	Diurne consiliu	
	ajutor reciproc	61275		și censori	14000
9	Taxă de înscr. soc.	40	9	Societatea de	
10	Diverși debitori			ajutor reciproc	30375
	manuale	4510	10	Fond de ajutor.	1000
				Totalul plăților	2043462
				Sold la 10-X-1934.	24166
Total incasări Lei		2067628	Total Lei		2067628

Se certifică de noi exactitatea prezentei situații de cassă.

Director,
D. Mărgineanu.Casier,
P. Popescu.

Balanța de Verificare

încheiată pe ziua de 10 Octomvrie 1934.

No. curent	Denumirea conturilor	Sumele		Soldurile	
		Debit.	Credit.	Debit.	Credit.
		Lei	Lei	Lei	Lei
1	Cassa	2067628	2043462	24166	
2	Asociați, capital soc.	595850	361180	234670	
3	Capital social		1316000		1316000
4	Taxă de înscriere . . .		1850		1850
5	Dobânzi și beneficii . .		137722		137722
6	Cheltueli de ad-ție . .		30445		30445
7	Imprumuturi	2704994	1148427	1556567	
8	Salarii	49500		49500	
9	Depuneri spre fructif.	287017	518297		231280
10	Mobilier	180		180	
11	Imprimare	1652		1652	
12	Cheltueli generale . . .	3830		3830	
13	Fond de rezervă		22494		22494
14	Dobânzi la depuneri . .	555		555	
15	Diverși creditori		234		234
16	Profit și pierdere	31758	31758		
17	Fond cultural		3176		3176
18	Dividende capit. soc.		12688		12688
19	Primă de muncă	6000	6000		
20	Diurne cons. și cens. . .	14000		14000	
21	Soc. de ajut. reciproc . .	30375	123525		93150
22	Taxă de inscr. soc. . . .		40		40
23	Fond de ajutor	1000	25396		24396
24	Fond rezervă soc.		2135		2135
25	Fond p. restit. cotiz. . .		5000		5000
26	Diverși debitori man.		4510		4510
Total Lei		5794339	5794339	1885120	1885120

Se certifică de noi exactitatea prezentei balanțe de verificare.

Director, **D. Mărgineanu.**

Contabil, **V. I. Bălăneanu.**

I. În legătură cu încasarea cotizației ce s'a făcut din salariul luni August, pentru decedatul Gheorghe Băloj, în conformitate cu hotărrea adusă de consiliul de ad-ție, care a decis acordarea unui ajutor pentru deces de 50% din totalul cotizațiilor încasate, întrucât recipisele de încasare au fost emise pentru întreaga sumă, iar reținerea s'a făcut numai de 50%, rugăm pe domnii membri să ne restituie recipisele, pentru a face cuvenita rectificare.

II. Domnii membri cari solicită împrumuturi dela bancă, sunt rugați a face cererile de împrumut numai pe modelul tip, ce s'a publicat în rev. „Șc. N.” No. 4, 5 și 6 din a. c. pag. 251.

DIRECȚIUNEA.

CĂRȚI-REVISTE

— *Cartea D-lui Constantin Kirilescu „Povestea Sfântului Nostru Războiu“* (Editura Cartea Românească) ediție populară a „Istoriei Războiului pentru întregirea româniei“, premiată de două ori de Academia română (premiul Năsturel și premiul Lazăr).

Făcând într-o formă literară populară, deosebirea evenimentelor războiului de întregire, cartea are o înaltă valoare morală și națională și este cea mai potrivită și înălțătoare lectură pentru tineretul nostru școlar, atât de năpădit de o literatură nesănătoasă.

— *D-na Laurenția Bacalbașa* publicistă, cu domiciliul în București, str. Regală 21, a scris pentru educația tineretului următoarele cărți: *Călătorind pe Rin, Păcatul beției, Steaua mea și Când nu vrea muza*. Aceste broșuri conțin lecturi folositoare cu fond moral și instructiv.

Ministerul găsind că cetirea lor poate fi de mult folos prin conținutul ce îl are, le recomandă direcțiunilor de școli primare, pentru a fi trecute printre cărțile cari vor fi distribuite la premiile școlare.

Doritorii a le procura, se pot adresa editurii „Cultura Românească“ din strada Pitagora 18.

— *„Apicultura Rațională“* ținută în întregime în un stil

simplic popular însă cuprinzând toate datele științifice necesare însoțite de peste 80 figuri în text precum și o diagramă mare despre greutatea zilnică a unui stup pus pe un cântar în cursul unui an întreg cu observații de temperatură și presiune atmosferică.

Autorul lucrării este Preot Alexandru Popa, fost titular al regiunii V. Apicole Lisa-Făgăraș a Ministerului Agriculturii și conferențiar apicol autorizat.

Lucrarea este a doua ediție a „Albinăritului“ editată în 5000 ex. epuizate și este mult lărgită și complectată.

Lucrarea are scopul de a fi un manual „autodidactic“ pentru începători și apicultori de orice categorie. Va fi o carte foarte potrivită pentru învățământul complementar. Prețul 70—80 lei ex.

— *D-na Gabriela Tazlăuanu*, a editat cartea de bucate „*Eu știu să gătesc*“ carte care este scrisă pentru școlile primare superioare și acolo unde se predă gospodăria casnică.

Ministerul găsind că această broșură este folositoare absolventelor de curs primar, o recomandă tuturor școlilor primare din întreaga țară, pentru premiile școlare, însă fără nici o impunere.

Comitetele și toți acei cari doresc să procure această bro-

șură, o găsește în Editura Cultura Românească din București, strada Pitagora No. 18.

— *C. Iencica — D. Goga: Carte de citire pentru clasele II.—VI. și Geografia III.—IV.* Două personalități bine cunoscute și apreciate în lumea dăscălească, au dat prin manualele de școală amintite cel mai eficace și real sprijin în mâna învățătorilor și a elevilor. Adânc cunoscători a împrejurărilor în care funcționează școala din regiunea noastră, cărțile dlor constituie un remediu de ameliorarea multor dificultăți inerente.

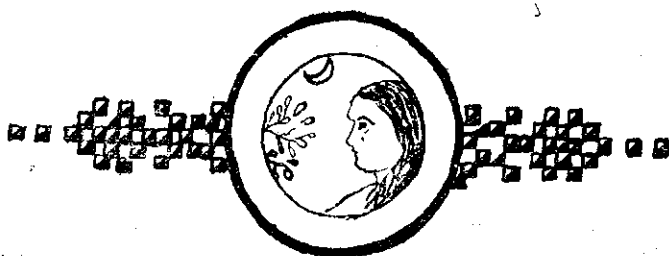
„Dar ceea ce constituie valoarea deosebită a acestor manuale este adaptarea lor la împrejurările ardelenesti. Se discută de un timp încoace transformarea radicală a școlii noastre primare pentru a corespunde necesităților locale și a o integra în mediul regional unde funcționează. Această preocupare trebuie să cuprindă în sine și manualul școlar. Un manual alcătuit la București pentru școlile primare din întreaga țară, va corespunde în măsură mai mică misiunii sale, decât cartea școlară destinată unei

anumite regiuni, cu spiritul și trebuințele sale specifice. La fel și în cazul de față. Copiii țăranilor noștri cu graiul lor dialectal și un bagaj de cuvinte mai redus, cu o educație și înțelegere specială a lucrărilor, se deosebesc desigur de precocitatea și mediul copiilor de dincolo de Carpați. Iată de ce au ținut cont, spre marea lor laudă, autorii acestor manuale, cari pe lângă meritele pedagogice și culturale, au și pe acela de a fi adaptate și destinate unei anumite regiuni“. („România Nouă“).

I. C. Malin.

— *Învățătorul Nicolae Marin* dola Budești, județul Cluj, scoțând de sub tipar o lucrare intitulată „*El și Ea*“ (doi învățători), în care e viața din viața învățătorilor.

Ministerul o recomandă acestora, fiind un îndreptar pentru începători în cariera lor, dând sugestii în privința multor probleme, ce se pun în viața satelor și cer soluționarea dela învățători. Această lucrare nu costă decât 20 lei, iar cei ce vor să o cumpere, să se adreseze susnumitului învățător.

CRONICĂ. - INFOMAȚIUNI.

— Apariția acestui număr a suferit întârziere din cauze tehnice și pentru a pune în curent întreg corpul didactic cu mișcările de personal la începutul anului școlar.

— **Sfințirea a clopotului dascălesc.** Ziua de 2 Septembrie 1934 va rămâne istorică în istoria Românilor din Sălaj căci în aceasta zi s'a făcut marșul simbolic de triumf al credinței noastre străbune, în Zălaul, înstreinat până ieri. În aceasta zi s'a înzestrat marea catedrală română cu 3 clopote, dintre cari cel mai mare, de 1277.50 kgr. este clopotul dascălilor Sălăjeni.

Sfințirea s'a făcut cu toată solemnitatea obiceiului strămoșesc. Clopotul poartă următoarea inscripție :

Din donația corpului didactic primar dela școalele Statului din județul Sălaj.

La inițiativa și îndemnul revizorului școlar Dumitru Mărgineanu.

Omagiu simbolic de recunoștință bisericei naționale pentru ocrotirea școalei în cursul veacurilor și lupta comună pentru unitatea națională.

Glasul dascălimii: Dumnezeu, Patrie și Națiune.

Nașul clopotului, dl revizor D. Mărgineanu, a rostit cu aceasta ocaziune, următorul discurs :

Onorată asistență,

„Dintre toți participanții la acest act măreț și istoric, prin care se pecetluiește dreptul unui popor la viață, libertate și prosperitate culturală acolo, unde veacuri de-a rândul a fost umilit și obidit, cred că pe mine mă slăpănește o emoție sufletească în gradul cel mai înalt. Și aceasta se justifică prin faptul că azi văd turnat și eternizat în bronz sufletul colectiv al dascălimei primare dela școalele Statului din județul Sălaj, gata să vestească marea biruință și colaborare eternă între școală și biserică, întru apărarea și propovăduirea credinței și pentru educația generațiilor viitoare, în principiile moralei creștine, tratate de cel mai mare pedagog al lumii, Hristos Mântuitorul.

Cu smerenia cuvenită ridic cuvinte de Slavă și mulțumită Atotputernicului Dum-

nezeu pentru ajutorul dat și pentru că m'a învrednicit să văd cu ochii realizarea unui vis și a unei idei care mi-a procurat cea mai vie satisfacție sufletească, pe care o simte omul când își vede desăvârșită opera principalelor preocupări sufletești.

Nu teoriile diluate sau condensate, ci realizările sunt adevăratele valori, cari mărturisesc rostul omului în viață. Cam așa spunea zilele trecute undeva un bărbat de stat al nostru.

Dăscălimea sălăjană poate fi mândră că răspunde acestui principiu și'n toată activitatea sa, dă cele mai eclatante probe de realizări obștești, isvorite dintr'un idealism superior și un simț al datoriei neșovăelnic, impregnat de spiritul solidarității și de jertfă morală și materială.

Realizarea de astăzi însă, constituie — cred eu — suprema dovadă a spiritului de jertfă, căci astăzi, când materialismul și egoismul feroc se copleșesc lumea, se mai găsește și o tagmă idealistă, care, la apelul izvorit din inimă, aduce jertfa materială care se cifrează la suma de 160.000 Lei. Procentul infim de mic, de 4—5% în sufletul cărora aceasta idee n'a găsit ecou, nu contează. Ex-

prim deci întregii învățătorimi de stat din acest județ cea mai simțită mulțumită pentru acest gest nobil, care-i va perpetua numele.

Solemnitatea zilei de astăzi nu vreau să o întunec cu expunerea multor obstacole ce ni s'a pus în cale, chiar din partea acelor cari aveau datoria morală să incurajeze o astfel de inițiativă. Bucuria realizării le-a șters însă pe toate.

Pentru fixarea adevărului țin să remarc că donațiile învățătorilor sunt *absolut benevole* și au la bază apelul subsemnatului publicat în revista profesională „Școala Noastră” în articolul „Glasul dăscălimii Sălăjene”.

Prea Cucernice Dle Protopop,

În calitate de păstorul sufletesc al acestei parohii, Vă rog să binevoiți, a primi acest clopot în care s'a turnat sufletul colectiv al dăscălimii Sălăjene, animat de cele mai nobile sentimente și să propovăduiți colaborarea indisolubilă între Școală și Biserică, pentru apărarea credinței și prosperarea națiunii.

Oferim acest clopot în semn de omagiu simbolic de recunoștință bisericii naționale pentru ocrotirea școlii în cursul veacurilor și lupta co-

mună pentru unitatea națională.

Glasul dăscălimii: Dumnezeu, Patrie și Națiune“.

Darea de seamă amănunțită despre colecta făcută, se va face în nrul viitor.

— „Asociația Română a Intelectualilor Săteni“ ARIS. Organizație de îndrumări și înlăptuiri culturale, economice și sanitare. Sediul București, B-dul Schitu Măgăreanu No. 1 (Palatul Ligii Culturale).

Acesta este titlul întreg al unei tinere asociații cu caracter aprins național, care se înfiripează în tăcere la București și care, după cum vom vedea, prin scopurile înscrise în programul său general, ca și prin înlăptuirile de până acum, promite mult de tot. Aceasta pentru că se pune în serviciul celor mai înalte și mai frumoase idealuri naționale. Inițiată de un grup de tineri intelectuali români din toate provinciile țării și aparținând tuturor ramurilor de specializare profesională și științifică, sub conducerea dlui Ioan Vlad funcționar și a subsemnatului ca secretar general, această asociație își propune în rezumat următoarele scopuri:

1. Să grupeze în jurul ideii de propășire culturală, economică și sanitară a poporului român, pe toți tinerii studiosi și intelectuali ridicăți din mijlocul satelor sau având afinități sufletești cu acestea, atât pe acei cari s'au reîntors

la sate ca preoți, învățători, etc., cât și pe acei cari sunt stabiliți la orașe.

2. Să stabilească un consens general între toate inițiativele și acțiunile sănătoase pornite dela instituțiunile publice, dela diferitele organizații și societăți românești de afirmare națională, de ordin cultural, economic și sanitar, al căror obiectiv principal îl formează satul.

3. Să organizeze satele în așa numitele „Unități Culturale-Economice Românești“, cari, fiind accesibile prin modul lor de organizare tuturor sătenilor români, dat fiind că nu pretind nici un fel de cotizații obligatorii membrilor lor, vor realiza progresiv un vast program de afirmare națională în domeniul cultural, economic și sanitar, sub conducerea intelectualilor locali și a Comitetului central ARIS.

4. Să poarte de grijă sătenilor români migrați la orașe sau în regiunile industriale, ca să nu cadă victime influențelor nefaste și chiar desnaționalizării.

5. Să colaboreze efectiv cu toate așezămintele naționale publice sau particulare, cari într'un fel oarecare urmăresc scopuri asemănătoare în vederea organizării și propășirii generale a satelor.

6) Într'un cuvânt, să sprijinească la sate, prin Unități, biserica și școala în înaltele lor scopuri morale, educative și culturale, creând așezămintele inexistente, dar profund necesare, de ordin cultural,

economic și sanitar, pe baza cooperăției naționale și a ajutorului reciproc.

7. Să ridice eroilor căzuți pe front, monumente creștinești în fiecare sat și să reîntroneze cultul creștinesc al morților.

8. Să instituească așa numitele „Anale locale”, în cari se vor înregistra toate faptele de cultură, evenimentele și tot ce este demn de reținut, din partea locului.

9. Să elaboreze materialul cultural, cărți, tablouri, statistici, etc. necesare cultivării integrale a poporului în toate domeniile.

Deși în faza înfiripării sale, asociația ARIS are la activ până în prezent reale fapte și manifestații de cultură. Astfel, la București a organizat o impunătoare manifestație artistico-culturală, în sărbătorile Ruseliilor din a. c., cu concursul Echipei de joc și cântec românesc a Ligii Culturale și al Despărțământului Astrei din Muntenia.

Obținând dela Casa Școlilor, dela Ministerul Agriculturii și Domeniilor, dela Ministerul Sănătății și dela Oficiul Național al Cooperăției, colecții de cărți culturale, agricole, sanitare și cooperatiste, le-a distribuit prin membrii săi în satele în cari s'au înființat concomitent „Unități Cult.-Econ. Românești”. Astfel, numai în jud. Sălaj au luat ființă în decursul vacanțelor de vară din anul trecut și anul curent „Unități” în următoarele comune: Oarța de jos, Orțița, Oarța de sus, Bă-

sești, Băița, Mineu, Sălățiș, Benesat, Chelița, Vicea, Someșuileac și Marca, cu un număr mijlociu de 70—80 de membrii fondatori dintre sătenii capi de familie.

Lăsăm la aprecierea tuturor astfel de fapte.

Această asociație a înscris ca deviză pe colorile stindardului său, care este stindardul național, următoarele cuvinte:

Virtuți morale și cultură
(albastru)
Progres în cinste și unire
(galben)
Credință Patriei, iubire
(roșu).

Această asociație, care numără până în prezent numai din jud. Sălaj peste 20 membri „intelectuali săteni”, a căror majoritate o constituie învățătorii, face un călduros apel mai ales la harnica învățătorime sălăjeană, să-i dea tot concursul de activitate, constituind în fiecare sat, cât de modest, câte o „Unitate Cult.-Econ. Românească” sub egida și în cadrele ei. Adresele pentru informații se pot trimite la școala primară de stat, com. Someșuileac, of. p. Cehul-Silvaniei jud. Sălaj.

Cu Dumnezeu înainte!

Mihail Robu, inv. stud.

— Extras din programul „Asociației Române a Intelectualilor Săteni”, organizație cultural-economină românească

I. Propaganda național-românească:

1. Conferințe, filme cinematografice și excursii în țară,

pentru menținerea trează a sentimentului național, iubire de patrie și unificarea sufletească a tuturor Românilor.

2. Reînvierea tradițiilor frumoase românești.

3. Propaganda antirevizionistă.

4. Combaterea curentelor dăunătoare Statului.

II. Propaganda religioasă-morală :

1. Conferințe și filme cu caracter religios.

2. Indepărtarea preoțimei tinere dela politica agresivă și înrolarea ei într'o muncă pur culturală, în unire cu învățătorii conducând căminele culturale ale satului.

3. Realizarea armoniei între școală și biserică, astăzi divizate pe chestiuni de principii politice.

4. Cultivarea muzicii religioase prin coruri bisericești, organizate în fiecare sat.

5. Lupta contra sectelor religioase, dăunătoare credinței strămoșești.

6. Lupta împotriva apucăturilor rele, a viciilor, precum furtul, beția, etc.

III. Propaganda pentru agricultura rațională :

1. Ingrășarea și cultivarea rațională a pământului.

2. Seleționarea semințelor și a pomilor.

3. Indrumări spre: apicultură, avicultură, sericultură, pomicultură și creșterea rațională a animalelor.

4. Organizarea de gospodării model individuale.

5. Indrumarea tinerilor intelectuali, fii de săteni în spe-

cial absolvenții de școli agricole spre o viață rurală civilizată, înființând ferme model spre a servi drept școală vie pentru săteni, deci îndrumarea intelectualilor fii de săteni, înapoi spre glie.

IV. Propaganda economică-profesională :

Organizarea de cooperative sătești pentru :

1. Credit estin.

2. Aprovizionarea cu unelte, mașini, semințe, etc.

3. Vânzarea organizată a produselor satului, standardizate.

V. Propaganda culturală-artistică :

Cămin cultural în fiecare sat, provăzut cu :

1. Bibliotecă.

2. Radio.

3. Muzeu și expoziție.

4. Sală pentru consultațiuni medicale.

5. Asociații culturale compuse din săteni sub conducerea preotului sau învățătorului, sau a oricărui alt intelectual sătean, formând coruri, fanfară, echipă de teatru sătesc, recitări, lectură, conferințe, etc.

6. Cultivarea jocului, cântecului și portului românesc.

VI. Educația cetățenească :

1. Explicarea constituției, a legei electorale, a legei cooperației (cu foloasele ei) și a tuturor legilor ce-l privesc îndeaproape pe țaran.

2. Crearea spiritului de solidaritate cetățenească și de respect față de legi și conducătorii țării.

VII. Propaganda sanitară :

1. Popularizarea noțiunilor elementare de igienă umană și veterinară.

2. Puericultura.

3. Pericolul, combaterea și prevenirea boalelor sociale (prin filme și conferințe).

4. Alimentarea rațională.

5. Educația fizică.

6. Infirmeriile comunale.

Toate acestea secțiuni de propagandă sunt cuprinse în unitatea culturală-economică românească pe care asociația noastră și-le propune ca să le creeze în fiecare sat și comună.

Președinte, *Vlad Ioan.*

Secretar gl., *Mihail Robu.*

— **Mișcările în corpul didactic primar din județul Sălaj.** Prin decizia Ministerială No. 140.041—1934, s'au făcut pe ziua de 1 Sept. 1934, următoarele

I. Transferări (M. O. No. 208)

Școale primare rurale :

Vasile Ardeleanu dela Sărăuad la Andrid, p. I. Ioan Lazăr dela Benesat la Andrid, p. VI. Pavel Timoc dela Oarța de sus la Ariniș, p. I. Leontina Vanca dela Ban la Bănișor, p. II. Alexandrina Nap dela Gălpăia la Băița, p. III. Ioan Zaharia dela Mal la Biczaz, p. I. George Chioreanu dela Brâglez la Boianul-Mr. p. I. Ana Dinulescu dela Libotin-Someș la Borla, p. II. George Perneșiu - Felindia la Camăr, p. I. Irina Filip - Sălsig la Căuș p. II. Părau Vasile - Bocșița la Căuș, p. III. Iuliana Sandor - Oarța de jos

la Cizer, p. II. Vasile Pușcașiu - Ciglean la Cuceu, p. I. Margareta Soproni - Bolda-Satu-Mare la Curtuișeni, p. IV. Petre Grofu - Ciuta la Cheniz, p. III. Ioan Vescan - Aghireș la Drighiu, p. I. Vasile Chișiu-laz la Eriu-Sâncraiu, p. I. Emilia Naghi - Cehal la Eriu-Sâncraiu, p. III. Sabin Pop - Giurtelecul-Hod. la Jibou, p. III. Felicia Pop - Cuța-Satu-M. la Marin, p. II. Maria Gălgău-Halmășd la Măeriște, p. II. Nicolae Caba - Cosniciul d. s. la Ortelec, p. III. Sabin Todușiu - Irina la Pișcolt, p. I. Maria Todușiu - Dindești la Pișcolt, p. IV. Ecaterina Pop - Petreștii d. j. la Rachis, p. II. Teodor Goia - Mierța-Cluj la Răstolț, p. I. Luiza Pop - Ocna d. s. la Santău, p. IV. Ilie Bălăneanu - Muncel la Sanislău, p. V. Cornelia Ostatea - Hinchiriș-Bihor la Zălau No. 2, p. IV. Maria Curea - Seica la Sărăuad, p. II. Mihaiu Grigor - Moiseni-Cătun-Maramureș la Sărăuad-Căt., p. I. Ion Ardeleanu - Aleuș la Sighetul-Silv., p. I. Laura Gherman - Hurezul-Mare la Sighetul-Silv., p. II. Aurel Pop - Husia la Someșgurulslău, p. II. Vasile Băieș - Cioara la Stărciu, p. III. Terheșiu Grigore - Bărsăul de sus la Sărmășag, p. IV. Nagy Ioan - Sâncraiuul-Silv. la Ser. p. I. Emil Huza - Dersida la Șilindru, p. I. George Pop - Pătălușa la Șilindru, p. III. Luca Pop - Domănești la Șimian, p. III. Ion Ardeleanu - Siciu la Tășnad, p. I. Iuliu Achim - Ciocmani la Tiream, p. I. Florica Achim - Ciocmani la Tiream, p. II. Vasile Bog -

Cizer la Benesat, p. I. Macedon Olar - Gălpăia la Unguraș, p. III. Ion Pordea - Cicir - Arad la Zăuan, p. I. Ion Terheșiu - Aluniș la Aghireș, p. I. George Savu - Moigrad la Aluniș, p. I. Florica Sabadășiu - Tinoasa-Treiscaune la Bocșa, p. II. Augustin Talpoșiu - Bobota la Băița, p. I. Elena Talpoșiu - Pereceiu la Băița, p. II. Adalbert Cadar - Valea lui Mihai la Boghiș, p. I. George Ciolan - Segagea-Turda la Cățălul, p. I. Ecaterina Ciolan - Cooc-Turda la Cățălul, p. II. Pavel Dimitriu - Năpradea la Cehul-Silv., p. I. Veturia Erdei - Aghireș la Chilioara, p. II. Petru Pantea - Jibou la Ciocmani, p. I. Florica Pantea - Chechiș la Ciocmani, p. II. Emilia Szentpétery - Diosod la Chechiș, p. II. Elisabeta Vălean - Turți-Satu-Mare la Dindești, p. II. Adalbert Gabriel Moftinul-Mare la Ferma-Clara, p. I. Alex. Ciucur - Chilioara la Giurtelecul-Hod., p. I. Leontina Ciucur - Chilioara la Giurtelecul-Hod., p. II. Ion Ardeleanu - Băița la Halmășd, p. I. Maria Ardeleanu - Băița la Halmășd, p. II. Braia Grigoriu - Hurez-Ponița la Husia, p. I. Vasile Peres - Babța la Hurezul-Mare, p. I. Emil Moca Slătioara-Maramureș la Irina, p. I. Florica Pop - Giurtelecul-Hod. la Jibou, p. II. George Cristureanu - Urmeniș la Jibou, p. III. Ion Gălgău - Halmășd la Măeriște, p. I. Dumitru Simonca - Ferma-Clara la Moftinul-Mare, p. I. Nic. Danciu - Cehul-Silv. la Năpradea, p. I. Emilia Hoblea - Săcășeni la Pățalușa, p. I. Valeria Varga-

Nadișul la Pereceiu, p. V. Ion Boer - Leșmir la Porți p. I. Elisabeta Sabău - Horoatul la Sănmiclăuș, p. II. Ion Curea-Măeriște la Sărăuad, p. I. Valeria Radu - Ulmeni la Someșodorhei, p. II. Ana Cionfi-Aluniș la Supurul de jos, p. II. Vasile Onac - Reghea la Tășnad, p. III. Aurelia Filip - Sănmiclăuș la Tășnad, p. IV. El. Năfureanu - Someșodorhei la Ulmeni, p. II. Elena Burducea - Sântandrei-Bihor la Valea lui Mihai, p. IV. Aug. Pop - Boian la Derșida, p. I.

Școale primare urbane:

Ion Știrbu - Buciumi la Carei No. 1, p. III. Andrei Ignea-Chieșd la Șimleul-Silv., p. V. Cornel Fânățeanu - Cățălul la Zălau No. 1, p. VII. Coriolan Ilieș - Supurul d. j. la Zălau No. 1, p. VIII. Elena Fânățeanu - Cățălul la Zălau No. 1, p. IX. Letiția Lolicu - Târgul-Lăpușului la Zălau No. 2, p. II. Modoc Vasile - Sărvăzel la Carei, p. III. Nicolae Silaghi - Petea-Târnavă-Mr. la Carei, p. V. Eugenia Rusu - Bocșa la Zălau, p. V. Emilia Trufașiu - Tiream la Zălau No. 1, p. VI.

Școale de copii mici urbane:

Gabriela Perva - Tășnad la Șimleul-Silv., p. II. Val. Orosan - Zălau la Zălau, p. I.

Școale de copii mici rurale:

Angela Cucuta - Tășnad la Acăș, p. II. Alexandrina Halasz - Jibou la Jibou, p. II. Ana Feldrihan - Acăș la Moftinul-Mic, p. I. Terezia Jek-Voșloveni-Ciuc la Urziceni, p. I.

II. Detașări

Școale primare urbane:

Elena Fănăteanu-Cățalul la Zălau. Aurelia Sima-Curitău la Zălau No. 1. Liuba Potra-Huedin-Cluj la Carei No. 1. Eugenia Floca-Unimăt la Carei. Elena Burducea-Valea I. Mihai la Carei. Elvira Știrbu-Ferma-Lucăceni la Carei. Silvia Vereș-Cheniz la Carei. Iuliana Moldovan-Sânpetrul-Almașul-Cluj la Carei. Cornelia Ostatea-Zălau, la Carei. Maria Meseșianu-Zăuan la Șimleul-Silv. Valeria Plaian-Ardad-Năsăud la Șimleul-Sl. Eugenia Gurzău - Moigrad la Șimleul-Silvaniei.

Școale de copii mici urbane:

Adela Ionel-Sanislău la Carei No. 2. Elisabeta Holtzinger-Sanislău la Carei, secția germană. Cornelia Bude-Cehul-Silv. la Șimleul-Silv.

Școale primare rurale:

Silvia Buta-Hodod la Ariniș. Ion Ardelean-Halmășd la Băița. Maria Ardelean-Halmășd la Băița. Gavril Boldea-Bodia la Bocșa. Viorica Căpâlășiu-Tămășești la Bobota. Vendel Schiess-Dindeștii-Mic la Bodia. Maria Moldovan-Buciumi la Brusturi. Onac Vasile-Reghea la Buciumi. Onac Rozalia-Săcășeni la Buciumi. Al. Deac-Oarța d. s. la Bicaz. Vasile Băieș-Stărciu la Ciumărna. Ion Heletea-Cluj la Ghiroft. Tereza Saitos-Moftinul-Mic la Căpleni. Ecaterina Ciolan-Cooc-Turda la Cățalul. Traian Revnic-Ip la Cățalușa. Irina Heidenhoffer-Dioșod la Curtuiu-

șeni. Grigor Terheșiu-Sărmășag la Curitău. Emilia Terheșiu-Gărdani la Curitău. Eugenia Crețu-Gălpăia la Crișeni. Silvia Sima-Derșida la Crasna. Margareta Soproni-Curtuiușeni la Dioșod. Elena Murgu dela Șuncuiuș-Bihar la Ghenciu. Ion Oproiu-Treznea la Gârceiu. Maria Osian-Coșeiu la Gârceiu. Ana Cionfi-Ariniș la Hurezul-Mare. Augustin Talpoș-Băița la Halmășd. Elena Talpoș-Băița la Halmășd. Iuliana Sandor-Cizer la Horoatul-Crs. Elena Szekeres-Bozieș la Ianculești. George Pop Corniș-Bârsa la Jibou. Elisabeta Olah-Crișeni la Lompirt. Clemansa Teodorescu-Breza-Someș la Lucăceni. Gabriela Nistor-Valea I. Mihai la Moftinul-Mic. Veturia Fărcașiu-Oarța d. j. la Năpradea. Ion Zaharie-Bicaz la Oarța de sus. Emilia Marchiș-Brebi la Oarța d. j. Emil Ghițiu-Seliște la Odești. Rozalia Deac-Eliseni-Odorheiu la Poptelec. Ecaterina Pereni-Imper-Ciuc la Ip. Vasile Pordea-Cățalușa la Ip. Victoria Talpoș-Hurezul-Mr. la Racova. George Gligor-dela Vidra-Turda, la Scărișoara-Nouă. Maria Pinteza de la Stremți la Plopiș. Maria Cobârzanu dela Ciumărna la Stărciu. Viorica Ghiurco-Domin la Stremți. Coriolan Ilieș Zălau la Supurul de jos. Valeria Söter-Cehul-Silvaniei la Tămășești. Lazar Cosma-Gârceiu la Treznea. Șaierli Ludovic-Borla la Uileacul-Șiml. Maria Murgu-Rona de sus-Maramureș la Unguraș. George Bălaj-Tășnad la Valea

lui Mihai. Florica Costea - Crasna la Vârșoț. Silaghi Elisabeta - Ilișua la Cizer. Naghiu Ioan - Reghea la Ilișua. Drăghiciu Floare - Gârceiu la Coșeiu. Mocan George - Cărăsău-Bihor la Pirul-Nou. Agnita Arban - Onești-Bacău la Valea lui Mihai VII.

Școale de copii mici rurale :

Tereza Mărcuș - Șamșud la Sanislău. Felicia Olteanu - Crasna la Supurul d. j. Gabriela Perva - Șimleul-Silv. la Tășnad. Solomon Aurelia - Supurul de jos la Crasna.

III. Numiri cu titlu provizoriu :

Terheșiu Elena la Aghireș p. II. Urdea Ioan la Aleuș p. I. Doboș Irina la Asuajul de jos p. II. Sfura Emil la Ban p. I. Osian Ioan la Bârsăul de sus p. III. Burnea Alex. la Bocșița p. I. Radu C. Constantin la Bogdana-Huta p. I. Davițoiu Constantin la Boianul-Crasnei p. I. Ilioiu Nic. la Borza p. I. Sabou Ioan la Brebi p. I. Petrea George la Buciumi p. I. Podariu Elisabeta la Camăr p. IV. Moldovan Olimpia la Câmpia p. II. Aron Vintilă la Cehăluț p. I. Mureșanu Ioan la Chieșd p. I. Ianoș F. Dumitru la Chieșd p. IV. Sandu Teodor la Chichișa p. I. Stănică M. George la Chilioara p. I. Crecan Mihai la Cheniz p. III. Mureșan Eugenia la Cig p. II. Poenariu Ioan la Cioara p. I. Vlad Eleonora la Ciumărna p. II. Băga Alexandru la Cizer p. I. Ilieș Vasile la Corund p. I. Pop Ioan la Cosniciul de sus post. I. Matieșanu Ștefan la

Crasna p. I. Pinteia Emilia la Creaca p. II. Olah Elisabeta la Crișeni p. II. Oșan Maria la Coșeiu p. II. Chiriță Gh. Jordan la Ciglean p. I. Vaida George la Dioșod p. I. Heidenhoffer Irina la Dioșod p. II. Naghi Nicolae la Domănești-Colonia p. I. Moise Silvia la Eriu-Sâncraiu p. II. Bălășescu I. Constantin la Fentindia p. I. Știrbu Elvira la Ferma-Lucăceni p. III. Manea Stan la Gălpăia p. I. Vodă Eugenia la Gălpăia p. II. Bărlea Emilia la Gărdani p. II. Drăghiciu I. Floare la Gârceiu p. III. Linca George la Ghilești. Dumitrescu Ioan la Giurtelecul-Șimleului p. III. Timoc Silvia la Hodod p. II. Turdean Traian la Horoatul p. I. Talpoș Victoria la Hurezul-Mare p. II. Varga Ioan la Hurezul-Mic p. I. Bica Popi George la Huseni p. I. Leon Blendea la Iaz p. I. Silaghi Elisabeta la Ilișua p. II. Caba Ana la Inău p. II. Indrea Cornelia la Jac p. II. Biró Andrei la Leșmir p. I. Cristescu H. Iancu la Mal p. I. Cioban Aurel la Marca p. III. Pop Vasile la Moigrad p. I. Gurzău Eugenia la Moigrad p. II. Stan Flore la Muncel p. I. Zamfir Nicolae la Nadișul p. I. Deac Alexandru la Oarța de sus p. I. Fărcașiu Veturia la Oarța de jos p. II. Govor Vasile la Plopiș p. I. Buzatu Ioan la Preuteasa p. I. Sonia Teodor la Pria p. I. Pop Maria nasc. Cotuțiu la Pria p. II. Naghi Ioan la Reghea p. I. Pocol Livia la Sanislău p. VI. Onac Rozalia la Săcășeni post. II.

Cosma Maria la Sălsig p. II. Simion Octavian la Sălsig p. III. Mazilu Sofia la Sărăuad p. II. Ardelean Augustin la Sărvăzel p. I. Bălășoiu Ioan la Săg p. I. Stan Marin la Sărbi p. I. Bărbat Filaret la Sângeorzul de Meseș p. I. Roncea Aurel la Sâncraiu-Silvaniei p. I. Ioachim Căbuz la Siciu p. I. Dima S. Dumitru la Sighetul-Silvaniei p. I. Radu Ilie Albotă la Stâna p. I. Pinteia Maria la Stremți p. II. Deac Gabriela la Supurul de sus p. III. Buteanu Aurel la Șamșud p. III. Lucaci Ana la Șimian p. II. Fărcaș Vasile la Traniș p. I. Nossa Augusta la Tihău p. II. Nițu D. Ilie la Tusa p. I. Aspră Const. la Uileacul-Siml. Droască Dumitru la Urmeniș p. I. Labou Ioan la Valea lui Mihai p. I. Teodorescu Gh. Toma la Valea-Târnei p. I. Pop Nicolae la Vezendiu p. I.

Școale de copii mici:

Steț Maria la Andrid. Valeria Flonta la Acăț. Zancu Cornelia la Camăr. Holtzinger Serena la Cămin. Oros Marie la Ip. Juhas Olivia la Mihăeni. Radu Maria la Nușfalău. Horvat Elena la Sântău. Pop Ludovica la Sălăcea. Mărcuș Terezia la Șamșud. Solomon Aurelia la Supurul de jos. Mihaieș Floare la Șimian. Țol Viorica la Tiream. Coaciu Luiza la Ulmeni.

IV. Numiri în „mod provizoriu”:

a) Invățători:

Müller Ioan la Borla p. I.

Tegzeș Letiția la Hodod II. Dulfu Victoria la Domnin II. Tătaru Ioan la Valea I. Mihai VIII. Achim Gheorgina la Gălpăia II. Patachi F. George la Dindeștii-Mic I. Silaghi Nicolae la Tășnad V. Erdei Iosif la Reghea I. Vid Alexă la Seliște I. Săucan Mihai la Aleuș I. Păcurar I. Iuhas la Unimăt II. Cherecheș Ioan la Bârsa I. Atanasiu Anușcă la Sângeorzul de Meseș I. Ion Moldovan la Valea I. Mihai VII. Eugen Nagy la Cehul-Silvaniei V. Ababi Haralamb la Asuajul de sus III. Const. Andrei la Arduzel II. Chirila Vasile la Brebi II. Cireș Ion la Derșida II. Mihalache Neacșu la Gărdani II. Tălmăciu Vasile la Jac I. Costea Gh. Iosefida la Jibou II. Bob Dumitru la Jibou III. Zaharovici Silvestru la Marin I. Vașadi Andrei la Nușfalău V. Chiper Gheorghe la Periceiu VI. Manea D. Spiru la Nușfalău VI. Budea Gheorghe la Sălățiș III. Guia Dumitru la Turbuța I. David Constantin la Sărmașag IV. Chirilă George la Zăuan II. Enache George la Someșuileac I. Mitu Vasile la Cehul-Silvaniei I. Rusu Al. la Bărsăul de sus III. Revnic Traian la Ip. Vanica Ioan la Valea lui Mihai. Vanca Alex. la Nușfalău.

b) Conducătoare:

Marton Elisabeta la Cehul-Silvaniei. Trifu Viorica la Galoșpetreu. Ghilea Maria la Șamșud.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai.)

No. 8806 - 1934. **Circulară.** Comunicăm în copie ord. No. 26597—1934, al Serviciului local de învățământ Cluj, spre știre și strictă conformare: „Domnule Revizor, Avem onoare a vă face cunoscut că, Ministerul prin decizia No. 110574—1934, a dispus ca religia în școalele primare de Stat și particulare să fie predată pe anul școlar 1934—1935 de către învățătorul clasei respective, dacă preotul obligat prin lege, nu are posibilitatea. Comunicați celor în drept. p. Inspector Șef, C. Iencica. p. Șeful Secției, Indescifrabil. În legătură cu aceasta, lăsăm să urmeze adresa No. 52—1934 a Oficiului Parohial Român Unit Marca—Sălaj, pentruca toți cei interesați să ia cunoștință de conținutul ei. „Domnule Revizor Șef, Deoarece știu că Vă interesează și lucrurile ce privesc biserică direct, dar, indirect și școala, cum este progresul religiei, coruri bis., etc., am crezut că nu veți lua în nume de rău, dacă în urma inspecțiilor făcute la (Religie) în multe comune din jurul Mărcii, (de la Camăr până-la Aleus și Drighiu) Vă voi raporta următorul caz care foarte plăcut m'a impresionat: În Camăr, Religia o propune D-na Elisabeta Perneșiu născ. Podariu. Atât în anut trecut, cât și în anul acesta, aici am găsit copiii foarte bine pregătiți la Religie (*întrecând chiar pe mulți preoți!*) și am mai constatat că știu multe cântări religioase, mai ales mariane. Acestea sub conducerea Catehetei. *Peste toate*, am mai aflat un *minunat* cor bisericesc pe 2 voci, condus de dl dir. învă. G. Perneșiu, cu foarte multă exactitate și pricepere. Vă raportează acestea pentrucă așa-mi dictează conștiința că trebuie să fac, și pentruca Domnie-Voastră să aveți cu un izvor mai mult din care să cunoașteți pe învățătorii cari Vă execută toate ordinele. Eu, din parte-mi' dacă Domnie Voastră nu aveți nimic împotrivă, așa propune *ca acestor doi învățători să li-se aducă laudă publică în „Școala Noastră,” pentru progres foarte bun la Religie și pentru corul bisericesc frumos pe care l-au înființat și conduc. Ca să fie pildă și altora.* Primiți, Vă rog Domnule Revizor Șef, asigurarea respectului meu deosebit. Al Domniei-Voastre: Preot Teofil Bălibanu, delegat pentru insp. Religiei.

No. 9570—1934. **Circulară.** Comunicăm în copie ordinul No. 31505—1934, al Serviciului local de învățământ Cluj, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Avem onoare a vă face cunoscut că, Ministerul prin ordinul No. 136.433--1934 a aprobat să se pună la dispoziție gratuit, Uniunii Generale a Mese-

riașilor din România, organizație culturală și ajutor, sălile de festivități dola școalele primare rurale și urbane, unde sunt... săli de clasă, odată pe lună, pentru a ținea conferințe și șezători culturale urmate de dansuri naționale. Cu aceasta ocaziune direcțiunile școalelor primare și comitetele școlare, vor da tot concursul cu elevii pregătiți pentru a ținea recitări după conferințe. Veți comunica școalelor din județul Dvoastre. Inspector Șef, Gh. Popa. p. Șeful Secției, Eugen Albu.

No. 9779—1934. **Circulară.** Comunicăm în copie ordinul No. 135.088—1934, al Onor. Minister spre știre și conformare: „Domnule Revizor școlar, Ministerul având în vedere importanța și necesitatea învățământului menajer în educația feminină, iar îndemnarea tineretului spre viața reală, trebuie să ocupe toate straturile sociale, vă rugăm să atrageți atenția învățătorilor să îndemne elevele care dovedesc aptitudini gospodărești, să se înscrie în școalele de menaj. Comitetul școlar de menaj „Elena Eraclide“ din București pune la dispoziție un însemnat număr de burse, ca să înlesnească posibilitatea materială elevelor, care vor să-și completeze educația casnică. p. Consilier Director general, Al. Voinescu. Șeful serv., F. Theodorescu.

No. 9871—1934. **Apel.** Comunicăm în copie apelul D-lui Nicolae D. Marin inv. publicist dela școala Budești—Cluj, cu rugămintea ca D-nii colegi să-i dea concurs pentru realizarea acestei lucrări: Domnule Revizor, O mie de dascăli stau sub glia strămoșească; o mie de dascăli au căzut în iureșul de gloanțe, pentru înfăptuirea „Marei-Români“... Pe Jiu, pe Olt, la Dragoslave, Mărăști, Oituzi și Mărășești, învățătorii au luptat ca niște lei!... Simplu oștean sau ofițer-comandant, învățătorul și-a făcut până la abnegație datoria față de glia din străbuni. Ș'acești eroi — colegi d'ei noștri — n'au nici măcar o pagină scrisă, cu toate că faptele lor au fost prea vitejești că să poată fi cuprinse într'un articol; bravurile lor au fost prea sublime ca să poară fi cuprinse într'o povestire!... Crucile lor — la aproape o mie, dac'or fi existând — putrezesc prin cine știe ce colț de țară... Numele lor? Măine, poimăne, va dispăre în negura uitării!... Ceata celor 40.000 — învățătorii acestei țări — trebuie să-i cunoască, trebuie să-i preamărească și'n situații similare să le calce pe urmă! Pentru aceasta — pe cale particulară — m'angajez la o muncă, al cărui rezultat va fi trandafiriu sau indoliat. Totul depinde de felul cum Dvoastră îmi veți da concursul. Cum? A-mi trimite adresele, biografiile, fotografiile și orice amintiri scrise, despre colegii dispăruți în marele războiu. Aceste date le puteți cere dela colegii din județ, printr'un ordin. Ajutați-mă Domnule Revizor penruca într'o voluminoasă lucrare să arătăm aportul eroic al colegilor noștri. — Nicolae D. Marin învățător-publicist comuna Budești, jud. Cluj“.

No. 10.166—1934. **Circulară.** Comunicăm în copie ord. No. 32848—1934, al Serviciului local de învățământ Cluj, spre știre: Domnule Revizor, Avem onoare a Vă face cunoscut că, Ministerul prin ordinul No. 136.842—1934 ne-a încredințat că, cererile de examen particular de curs complementar nu se aprobă, deoarece în luna Septembrie nu este sesiune ci numai în luna Iunie. Binevoii a comunica aceasta tuturor aceluia cari au cerut sau vor cere de aici înainte să fie admiși în luna Septembrie să dea atari examene spre a se evita coresponderea inutilă. Inspector Șef, C. Iencica, p. Șeful Secției, Eugen Albu.

No. 10.312—1934. **Circulară.** Comunicăm în copie ord. No. 3720 al On. Ministru de Interne, spre știre: „Domnule Revizor, În conformitate cu instrucțiunile pentru reglementarea propagandei în țară, aprobate de Comisiunea Superioară de Apărare Pasivă, în ședința dela 23 Mai 1934, am onoare a vă aduce la cunoștință că Ministerul de Interne (Secretariatul General al Comisiunii Superioare de Apărare Pasivă) a aprobat să tipărească pentru vânzare tabloul mural de propagandă elaborat de Dl R. Ștefănescu din București, Str. G-ral Angelescu 143, la prețul de Lei 50 exemplarul, ca fiind bine întocmit și putând contribui în largă măsură la propaganda pentru educarea populației civile și a personalului ce încadrează formațiunile de apărare pasivă. Tabloul reprezintă diferite scene din războiul aerchimic la orașo și la sate cu sfaturi practice cum trebuie să procedeze populația în timpul unui bombardament cu gaze. Tablourile ce se vor prezenta Dvs. trebuie să poarte stampila Ministerului de Interne (Comisiunea Superioară de Apărare Pasivă) și un număr de ordine pentru exorcizarea controlului. Ministerul de Interne îl recomandă atențiunii Dvs. cu rugămintea să binevoii a dispune să fie cumpărat și aliașat în birouri, depozite, săli, școli, ca un mijloc de educare a personalului, care la război va avea menirea să încadreze formațiunile de apărare pasivă dela acea instituțiune. Circulara Minist. Instrucțiunii urmează în acest sens. Secretarul G-ral al Comis. Sup. de Apăr. Pasivă, General de divizie, Mărculescu“.

No. 10.312—1934. **Circulară.** Comunicăm în copie ordinul No. 134441 al On. Minister spre știre și conformare: „Domnule Revizor Școlar, Intrucât pericolul aerchimic și măsurile de apărare trebuesc știute de toată populația țării, Ministerul vă roagă să puneți în vedere învățătorilor din județ, să dea tot concursul, Comisiilor de apărare pasivă și în special să ia parte împreună cu elevii și elevele, atât la conferințele în materie de apărare pasivă, cât și la diferitele demonstrații cu gaze. Consilier, Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului, F. Teodorescu“. — În legătură cu aceasta facem cunoscut că, ulterior se va expedia fiecărei școale câte un tablou editat de Ministerul de Interne,

spre a servi ca mijloc de intuiție — ravagiile unui atac cu gaze — al cărui cost este 50 lei.

No. 10 316 - 1934. **Circulară.** Comunicăm în copie ord. No. 116.709 al On. Minister, spre știre: „Domnule Revizor, În conformitate cu hotărârea Doimnului Ministru vă facem cunoscut că, manualele de curs primar tipărite în trecut, chiar dacă au pe copertă nume de persoane din controlul școlar sau din Minister, pot fi întrebuițate și în anul școlar 1934—35. Aducându-Vă la cunoștință cele de mai sus, veți comunica imediat spre știința tuturor școalelor din județul D-voastră. Consilier Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului, F. Theodorescu“.

No. 11549—1934. **Invățătorii nu pot părăsi postul fără concediu aprobat.** Comunicăm în copie ordinul telegrafic No. 161983—1934 al Onor. Minister, precum și ordinul No. 36460—1934 al Onor. Serv. local de Inv. Cluj, spre știre și strictă conformare. „Vă atragem în mod serios atențiunea că, nu este permis nici unui învățător să părăsească postul fără concediu prealabil aprobat. Luați măsuri ca începând de luni 1 Oct. a. c. fiecare să fie la postul său. Ministru, ss. Dr. C. Angelescu. No. 161983—1934.“

„Avem onoare a Vă face cunoscut că Ministerul prin ordinul No. 153862—1934 a dispus ca la începutul anului școlar concediile membrilor corpului didactic primar să se aprobe numai de Minister. În consecință Vă rugăm să binevoiți a pune în vedere tuturor învățătorilor, învățătoarelor și conducătoarelor din județul Dvs. cari au obținut concedii mai scurte pentru interese familiare, pentru a urma tratament medical în localitatea unde și-au cerut detașarea etc. și nu le-a expirat concediul, că sunt revocați la catedrele lor pe data primirii ordinului de revocare al concediului dela Dvs. Cei cari nu se vor prezenta imediat la catedră vor fi dați absenți pentru a fi pedepsiți conform legii. Se mențin numai concedii aprobate pentru caz de naștere și căroră li s'a aprobat concedii mai lungi pentru boli mai serioase bine dovedite. De executare imediată a prezentului ordin sunteți personal răspunzător. p. Inspector Șef, ss. C. Jencică. p. Șeful secției, Eugen Albu.“

No. 11890—1934. **Frecvența școlară.** Urmare la ordinul nostru No. 8872—1933 publicat în Revista „Școala Noastră“ No. 9—1933, invităm pe Dnii directori ai școalelor primare din acest județ, de a continua și în acest an școlar cu introducerea zilnic în condica de prezență a numărului elevilor prezenți la cursuri. *In ultima zi a luni se va raporta Revizoratului școlar media frecvenței din cursul luni de fiecare învățător indicând 1. numele învățătorului, 2. numărul elevilor înscriși, 3. clasele ce conduce și 4 media lunară a frecvenței. Neexecutarea la timp a prezen-*

tului ordin, se va sancționa cu reținerea salarului pe luna respectivă și cu pedeapsă disciplinară.

Nouii termene de gradații. Conform ordinului No. 34.866 al Onor. Serv. local de învățământ Cluj, invităm pe toți învățătorii cari împlinesc un nou termen de gradație, respectiv au servit în învățământ 5—10—15—20—25 ani la 1 Aprilie 1935, și ne raporteze imediat, dacă se poate chiar prin curier special până la cea mai apropiată poștă, pentruca astfel să putem executa la timp acest ordin, urmând să înaintăm tabloul până la data de 15 Oct. a. c. Cei ce nu vor raporta la timp riscă să nu fie trecuți pe tablou și astfel lezați din punct de vedere material, întrucât începând cu luna Nov. a. c. se plătesc gradațiile noi.

No. 11.819—1934. **Circulară.** *Colectă pentru monumentul celor trei martiri: Horia, Cloșca și Crișan.* Comunicăm în copie ord. No. 158.574—1933 al Onor. Minister, spre știre și conformare: Domnule Revizor Școlar, Despărțământul „Astrei” din Alba-Iulia, luând inițiativa ridicării unui monument lui Horia, Cloșca și Crișan, la Alba-Iulia și cum acest scop atât de măreț nu mai poate suferi amânare, vă rugăm să recomandați școalelor primare din județ, fără a fi impus, să contribuie cu obolul lor, prin aranjarea de serbări școlare, ca cel puțin în anul viitor, la 150 ani, dela moartea marilor eroi, să se poată ridica monumentul vrednic de ei. Consilier Director General, Al. Voinescu. Șeful Serviciului Subdirector, F. Theodorescu.

IMPORTANT.

Aplicarea obligativității învățământului. Având în vedere că legea învățământului primar a fost modificată în unele părți ale ei, iar responsabil direct de aplicarea obligativității învățământului fiind directorul școlar, publicăm în cele ce urmează capitolul: «D. Frecventarea școlii și aplicarea obligativității învățământului» spre știre și strictă conformare, cunoscând că cel ce se va abate dela aceste dispozițiuni va fi riguros sancționat. În legătură cu aceasta, facem cunoscut că, până la apariția Regulamentului acestei legi, prețul zilei de lucru se fixează la 20 lei.

§ D. *Frecventarea școlii. Aplicarea obligativității învățământului.*

Art. 22. — Cursurile școalelor primare și ale școalelor de copii mici încep la 15 Septembrie.

* Art. 23. — Învățătoarele școalelor de copii mici și învățătorii școalelor primare sunt datori să țină registre de chemare, în care vor nota regulat absențele motivate și nemotivate ale școlărilor din fiecare clasă.

Părinții, tutorii și cei prevăzuți la art. 6, sunt datori să anunțe pe învățătorii de absentarea copiilor lor, în termen de 3 zile dela data când copiii au început să absenteze; absențele se vor motiva în cel mult 5 zile.

Absențele se socotesc pe zile întregi, indiferent de numărul orelor de lecții dintr'o zi.

Învățătorii sunt obligați să se intereseze personal de cauzele pentru care copiii absentează și să depună toate stăruințele pentru aducerea lor la școală.

Învățătorul care timp de trei ani n'a reușit să aducă cel puțin 70 la sută din copiii înscriși la școală, va fi notat în statul său personal și se va ține seamă de aceste notațiuni la înaintări. Acei cari vor fi întrecut acest procent vor primi o recompensă.

Directorii școalelor sunt datori să înștiințeze revizoratele școlare de neaplicarea obligativității, iar revizorii sunt obligați să cerceteze imediat cazurile și să raporteze Ministerului.

Art. 24. — Singurele motive de cari se va ține seamă la motivarea absențelor, vor fi: 1) boala copilului; 2) boală grea în familie; 3) boală molipsitoare sau moarte în familie; 4) împiedecarea provocată de greutăți întâmplătoare ale comunicației.

În cazul când părinții, tutorii și cei prevăzuți la art. 6, invoacă alte motive, acestea vor fi apreciate de directorul școlii, care nu le va putea admite ca valabile decât pentru maximum 20 absențe în cursul aceluiași an școlar, afară de copiii din clasa I, al căror număr de absențe motivate va putea fi de 30; iar pentru cei din grădiniile de copii nu va trece de 60.

Art. 25. — În cazul când părinții fac declarațiuni false, spre a obține motivarea absențelor copiilor, ei vor fi pedepsiți cu o amendă de 100 lei, deosebit de amenda la care vor fi impuși pentru acsențele copiilor.

* Art. 26. — Amenzile pentru absențe nemotivate se dau de învățător, când e un singur învățător, sau de consiliul învățătorilor, când sunt mai mulți.

Directorul școlii chiamă pe reprezentanții ai căror copii absentează pentru prima oară dela școală și le atrage atențiunea că se expun la pedepse dacă nu trimit copiii la școală; de asemenea aplică penalitățile prevăzute de lege celor cari sunt în recidivă.

La 15 și 30 ale fiecărei luni directorul școlii înaintează perceptorului lista pentru încasarea amenzilor la care au fost impuși părinții ai căror copii au absentat nemotivat.

Perceptorul procedează la încasări, conform art. 29.

* Art. 27. — Amenzile se pronunță din 15 în 15 zile. Pentru primele absențe nemotivate dintr'o perioadă de 15 zile făcute de școlari, amenda va fi egală, pentru fiecare zi de absență, cu o pătrime din prețul zilei de muncă. Prețul zilei de muncă se va stabili prin regulament.

Această amendă rămâne în suspensie până la o nouă absență.

Dacă în timp de trei luni după pronunțarea amenzii de mai sus, copilul nu mai absentează dela școală, amenda nu se va mai executa.

Dacă absențele nemotivate se repetă în săptămânile următoare, amenzile se vor ridica treptat, adăugându-se și prima amendă.

Pentru absențele nemotivate din a doua perioadă de 15 zile se va aplica o amendă egală, pentru fiecare zi de absență, cu $\frac{1}{2}$ din prețul zilei de muncă.

Pentru absențele nemotivate din a treia perioadă de 15 zile se va aplica o amendă egală, pentru fiecare zi de absență, cu $\frac{3}{4}$ din prețul zilei de muncă.

Pentru absențele nemotivate din a patra perioadă de 15 zile se va aplica o amendă egală, pentru fiecare zi de absență, cu prețul unei zile de muncă.

Directorul școlii înmânează perceptorului listele de amenzi pronunțate, pentru a le executa conform legii de urmărire.

Părinții, tutorii și cei prevăzuți la art. 6, cari vor rămâne refractari și după aplicarea acestor patru amenzi, vor fi trimiși înaintea Judecătoriei de ocol.

Acțiunea de dare în judecată, procedura și executarea hotărârilor sunt scutite de timbru și taxe.

Actele și constatările încheiate de directorul școlii fac probă în justiție până la înscrierea în fals.

Judecata se va face de urgență, pe baza actelor cari susțin acțiunea, fără să fie necesară prezența vreunui reprezentant al școlii.

Părintul va fi condamnat la amendă dela 20—50 lei pe fiecare zi, până în ziua când copilul începe să vie regulat la școală sau până la încheierea anului școlar.

Părintul nu are dreptul de opoziție, ci numai de apel la tribunal, în cinci zile libere dela pronunțarea hotărârii, dacă a fost prezent și dela comunicare dacă a fost absent.

Apelul se judecă de urgență și cu precădere, după aceleași norme ca și la prima instanță.

Judecătorul de ocol și procurorul tribunalului vor trimite perceptorului spre executare extrase depe hotărârile pronunțate și rămase definitive.

Art. 28. — Amenzile pronunțate de justiție se pot transforma în închisoare, socotindu-se 20 lei de fiecare zi de închisoare, în caz de vădită reavoință a părinților, tutorilor și a celor prevăzuți la art. 6 din această lege, cari nu-și trimit copiii la școală.

Inchisoarea nu poate trece de 5 zile în cursul unei luni.

Prefacerea amenzilor în zile de închisoare se pronunță de judecătorul de ocol, ca primă și ultimă instanță.

Ameda va fi repetată în fiecare an, începând din nou dela amenda cea mai mică.

Art. 29. — Perceptorii fiscali, în comunele rurale și cei comunali în comunele urbane, sunt datori să încaseze amenzile prevăzute la art. 27, în termen de 20 zile dela primirea listelor de amenzi, liberând chitanțe din registrele comitetului școlar.

Pentru amenzile încasate, perceptorul va beneficia de o remiză de 15%.

Amenzile neîncasate până în 20 zile dela primirea listelor nu se mai pot urmări; iar perceptorul vinovat de neglijență va fi amendat cu o sumă egală cu aceea a amenzilor neîncasate. În caz de recieivă, perceptorul va fi amendat cu îndoiul sumelor ce trebuia să încaseze.

Perceptorul contravenient va fi dat în judecată de către organele școlare și condamnat de judecătorul de ocol respectiv la amenzile de mai sus.

Perceptorii cari se vor dovedi că au vărsat comitetului bani dela dânsii, fără a fi încasat de fapt amenzile în termenul de 20 zile, cu gândul de a le încasa mai târziu, vor pierde remiza cuvenită și dreptul de a li se restitui sumele vărsate.

* Art. 30. — La sfârșitul fiecărei luni, directorul școlii verifică de pe registrul chitanțier dacă perceptorul a încasat amenzile școlare în termen. În cazul când constată că amenzile n'au fost încasate în termenul prescris de lege, directorul comunică fără întârziere revizoratului școlar, care va face intervenirile necesare pentru pedepsirea perceptorului, în conformitate cu art. 29.

Dacă directorul școlii neglijează să facă verificarea sau comunicarea, el este supus la plata amenzii pe care era dator s'o plătească perceptorul.

Art. 31. — Părinții și tutorii copiilor obligați a urma grădiniile de copii, acolo unde acestea există, sunt urmăriți în același mod ca și părinții copiilor dela școlile primare propriu zise cu deosebire că amenzile, la cari sunt impuși, se reduc la jumătate.

Art. 32. — Reprezentanții legali ai căror copii nu se prezintă la examenul de absolvire a școlii primare, fără motiv valabil, vor fi impuși la o amendă de 500 lei, iar copiii vor continua a fi supuși obligativității, până la vârsta de 16 ani.

Art. 33. — Patronii și stăpânii sunt supuși la aceleași îndatoriri ca și părinții și tutorii copiilor. În cazul când ar contraveni la dispozițiunile privind obligativitatea prevăzută în această lege, li se vor aplica aceleași amenzi.

* Art. 34. — Părinții și tutorii ai căror copii urmează în institute particulare sunt supuși la aceleași pedepse pentru absențere nemotivată a copiilor dela școală, ca și acei cari au copii la școlile publice.

Directorii și conducătorii școlilor particulare sunt datori

să comunice revizoratului școlar absențele nemotivate ale școlărilor. Revizoratul școlar va îndeplini față de acești copii, obligațiunile impuse directorilor școalelor de stat.

În caz de necomunicare în termenele prescrise de lege la art. 27, directorii institutelor particulare sunt supuși la pedepsele prevăzute de art. 97.

Art. 35. — Penalitățile prevăzute la art. 32 se aplică și reprezentanților copiilor, cari, conform art. 19, au declarat că le dau instrucție primară în familie sau în școalele particulare recunoscute de Stat și cari nu vor prezenta copiii la examenul de absolvire a învățământului primar; în același timp. Ministerul va aplica școalelor particulare pedepsele cari se vor prevedea în legea învățământului particular.

În legea învățământului particular se vor prevedea normele după cari se vor trece examenele elevilor pregătiți în familie și în școlile particulare autorizate de Stat.

Art. 36. — Copiii cari nu vor urma primii trei ani ai unei școli secundare, vor fi obligați să urmeze neapărat restul de ani în învățământul primar.

* Art. 37. — Învățătoarele școalelor de copii mici, învățătorii școalelor primare, cari nu vor nota absențele elevilor, directorii cari nu vor întocmi și înainta la timp lista copiilor absentăți nemotivat și consiliul învățătorilor cari nu vor pronunța amenzile și nu vor trimite perceptorilor listele de amenzi în termenele prescrise de lege, vor fi împuși de Ministerul Instrucțiunii să plătească ei amenzile pe cari trebuiau să le plătească părinții și tutorii elevilor.

Membrii corpului didactic primar, cari prin neglijența sau reaua lor voință, nu vor îndeplini obligațiunile de mai sus, pe lângă amenzile la cari vor fi împuși, vor fi trimiși și în judecata comisiilor disciplinare, înstitute prin lege.

* Art. 38. — Inspectorii și revizorii școlari sunt datori ca în inspecțiunile lor să cerceteze, în primul loc, dacă toate dispozițiunile asupra obligativității învățământului școlii se aplică.

Dacă vor constata că aceste dispozițiuni nu se aplică din pricina directorilor ori învățătorilor de Stat, sau a directorilor și conducătorilor institutelor particulare recunoscute de Stat, vor propune îndată pedepsele prevăzute în articolele precedente.

Art. 39. — Obligativitatea astfel cum este statornicită în acest capitol, se va aplica treptat în fiecare comună, pe măsură ce se va constata de către Ministerul Instrucțiunii că localurile de școale și personalul didactic sunt suficiente pentru populația în vârstă de școală a comunei.

Până atunci obligativitatea se va aplica în ordinea următoare:

1. Copiilor de cetățeni români cari au fost înscrși de bunăvoie la școală la începutul anului școlar.

2. Copiilor mai mici ai părinților cari au mai mulți copii în vârstă de școală.

3. Copiilor cari au înlesnirea de comunicație sau locuința mai aproape de școală.

La fiecare din aceste categorii, obligativitatea se va aplica cu precădere băieților.

Copiii odată înscrși, rămân supuși obligativității și impuși la amenzi în caz de absențe nemotivate, până în absolvirea școlii primare sau împlinirea vârstei de 16 ani. Dacă un copil împlinește 16 ani în cursul unui an școlar, el e obligat să urmeze la școală, până la sfârșitul aului școlar.

* Art. 40. — Părinții sunt datori să procure copiilor lor cărțile și materialul școlar necesar. În caz de refuz școlarii vor fi socotiți ca absenți nemotivat dela școală și părinții lor impuși la amenzi până la procurarea cărților.

Comunele și județele sunt datoare să prevadă în bugetele lor sume pentru ajutorarea copiilor săraci, a căror sărăcie va fi constatată de comitetul școlar, în baza unui certificat oficial, emanat dela percepția fiscală respectivă, fără timbru.

Comitetele școlare județene sunt obligate să prevadă în bugetele lor sume pentru ajutorarea copiilor săraci din comunele rurale sărace.

Art. 41. — Toate înștiințările referitoare la aplicarea obligativității învățământului se trimit părinților, tutorilor și celor prevăzuți la art. 6 în comunele rurale de primărie, prin agenții săi sau prin jandarmi, iar în cele urbane prin Poliție.

Art. 42. — În toate cazurile de abateri sau neexecutarea dispozițiilor referitoare la obligativitatea învățământului, Ministerul Instrucțiunii are dreptul să aplice pedepsele prevăzute în lege tuturor organelor însărcinate cu executarea ei.

Art. 43. — Toate amenzile prevăzute în acest capitol pot fi mărite sau micșorate pe cale de regulament. Amenzile se varsă comitetelor școlare respective.

Rev. școlar : D. MĂRGINEANU.

COMITETUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI SĂLAJ

No. 1300—1934.

Gestiunea fondurilor școlare.

Urmare la ordinul nostru No. 1098—1934, invităm comitetele școlare sub răspunderea materială a d-lor directori școlari, în calitate de secretari ai comitetelor, de a ne raporta în termen de 3 zile următoarea situație:

1. Sumele restante cu cari le mai datorează comunele. (În aceste sume se înțeleg numai acele cari au fost prevăzute în bugetele comunelor.)

2. Sumele restante ce fiecare comitet datorează ca subvenție obligatorie în folosul comitetului școlar județean.

3. Ce sumă s'a achitat de către comuna din bugetul anului în curs.

4. Suma ce s'a achitat în favoarea comitetului școlar județean din subvenția prevăzută pe acest an.

5. Dacă primăriile s'au îngrijit la timp de facerea reparațiilor, curățeniei și aprovizionarea cu combustibil a școlilor.

În legătură cu aceasta aducem la cunoștință comitetelor cari sunt luate în proiectul de construcții școlare, că la Revisoratul școlar se găsesc planuri-tip, elaborate de Serviciul Tehnic județean, pentru una și două sale de învățământ cu locuință directorală.

Cei interesați le pot procura personal dela Revisorat în orice zi de lucru, orele oficiale.

Prefect-Președinte,
Dr. M. Gurzău.

Revizor Școlar-Secretar,
D. Mărgineanu.

Asociația inv. din jud. Sălaj

PROCES-VERBAL

Încheiat azi, 9 Iunie 1934, în adunarea generală anuală a Asociației Inv. din jud. Sălaj, ținută în Zălau, în sala festivă a prefecturii jud. Sălaj.

Președinte: Simion Oros. p. Secretar: Gheorghe Apostol.

Prezenți: un număr de peste 400 învățători membrii, apoi d-nii: Mihail Ogoreanu președintele Asociației Regionale a Inv.

Cluj, Dr. Emil Lobonțiu deputat ca reprezentantul dlui Prefect, Dumitru Mărgineanu revizor școlar ș. a.

1. Conform ordinei de zi, la ora 8 dim. s'a oficiat serviciul divin și parastas pentru membrii decedați în ultimul an și pentru pomenirea fostului președinte a R. I. R. S. vicarul Silvaniei Alimpiu Barboloviciu, la care membrii au participat în corpore.

2. La ora 10 a. m. președintele dl Simion Oros a deschis adunarea prin cuvinte înălțătoare, arătând rostul acestei adunări, imboldul de muncă al învățătorilor precum și unele drepturi ce le incumbă față de munca prestată și față de situația tragică în care se sbate corpul didactic luptând din răspuțeri pentru a nu cădea în vâltoarea imorală creată de împrejurări. Salută pe reprezentanții autorităților și oaspeții prezenți.

După cuvântul de deschidere ia cuvânt dl Mihai Ogoreanu preș. Asoc. Reg. a Inv. care salută adunarea și pe învățători în numele acestei Asociații, îndeamnă pe inv. la îndeplinirea datorițelor, să fie buni cetățeni și creștini adevărați, dând pildă poporului dela sate și școlarilor prin o purtare neexcepțională. Iar în cadrele Asociației să formeze un front unic, solidar, pentru lupta care trebuie să continue până la revendicarea definitivă a tuturor drepturilor stipulate în legi, dar nerespectate de cei în drept. Mulțumeste, în sfârșit, de simpatia și frățeasca primire ce i s'a făcut.

Dl Dr. Emil Lobonțiu deputat vorbește în numele prefecturii, salută pe membrii corpului didactic primar recunoscându-le munca asiduă ce o depun pentru cultivarea maselor dela sate, în școală și afară de școală, face cunoscut că, unele din drepturile revendicate au fost trecute în legea învățământului, iar altele, drepturi materiale, au fost trecute în bugetul general al statului. Mai face cunoscut că Prefectura jud. Sălaj a votat pentru învățătorii, cari doresc să ia parte la cursuri de perfecționare o sumă de 20.000 lei și se va distribui prin Asociație, la cerere individuală, adresată prezidiului.

În numele Revizoratului școlar ia cuvânt dl Dumitru Mărgineanu revizor școlar, care scoate în relief unele din realizările învățătorilor ca rezultat al activității intra- și extrașcolare d. e. concursul de coruri școlare organizat la Șimleu, în ziua de 3 Iunie a. c. și corurile învățătoarești din plasele Șimleu, Buciumi, Cehul-Silvaniei, și Carei. Laudă munca învățătorului și dorește spor la ea.

După aceste, președintele propune expedierea a două telegrame precum urmează:

I. D-Sale Dlui Dr. C. Angelescu Ministrul Instrucțiunii Publice București. Învățătorimea Sălăjană cu ocaziunea adunării generale anuale ținută în Zălau în ziua de 9 Iunie a. c. Vă roagă să primiți expresiunea celei mai profunde recunoștințe pentru pă-

rinteasca stăruință ce depuneți în susținerea cauzei școlii și slujitorilor ei. Simion Oros președinte.

II. D-Sale Dlui D. V. Ţoni președintele Asociației Gen. a Inv. București. Cu prilejul adunării generale a Asociației noastre Vă transmitem simțeminte unanime de admirație și mulțumire pentru lupta cu izbândă ce duceți pentru revendicarea drepturilor școlii și corpului didactic primar. Președinte, Simion Oros. p. Secretar, Gheorghe Apostol.

Ad. 2. Adunarea gen. ia spre știre cuvântul de deschidere și cuvântările rostite la adresa învățătorimei, ia act de cele două telegrame cetite și aprobă expedierea lor, aplaudând frenetic la adresa Dlui Dr. C. Angelescu ministru și D. V. Ţoni președintele Asoc. Gen.

3. Pentru verificarea procesului verbal al adunării se pune o comisiune de trei membrii: Ioan Fathi — Șimleu, Ioan Codreanu și Ioan Avram — Zălau.

Ad. 3. Adunarea ia act cu aprobare.

4. Urmează conferința Dlui Mihai Ogoreanu: „Educația morală din punct de vedere biologic“, prin care aduce însemnate date biologice după cum se văd și din citatele următoare: „Educația să fie practică, concretă și să aibă în vedere voința copilului“. „Educația morală are de scop cultivarea voinței și a senzibilității“. Voința este funcția centrului frontal. Centrul frontal la copil nu este format. El e slab de voință. În lume se pune mult temeii pe educația voinței, fiindcă iubirea de bine este stimulentele voinței bine formate. Omul să se deprindă cu stăpânirea de sine. Educația să stăpânească unele emoții de pildă: mânia. Exemplul educatorului este necesar pentru sentimentul adevărului. Arată apoi combaterea minciunii la copii prin neîncredere, importanța „iubirii“ în senzabilitatea copilului, cere suprimarea pedepselor corporale și în fine arată rolul mamei în educație dând citatul următor: „Ce ne trebuie să dăm copilului“ a întrebat Napoleon pe o femeie? „Mame“ a fost răspunsul ei. Ca încheiere a arătat că rostul școlii nu este de a da copilului numai instrucțiune, dar și educație.

Dl Președinte mulțumește conferențiarului pentru instructiva conferință și pentru bunăvoința că a venit la aceasta adunare ca reprezentantul Asoc. Reg. a Inv. Il roagă să admită publicarea conferinței în revista „Școala Noastră“.

Ad. 4. Adunarea ia act de conferința instructivă și conferențiarului i-se aduce laudă și recunoștință protocolară urmată de aplauze frenetice.

P a u z ă .

5. a) După pauză, președintele citește raportul general al comitetului central despre activitatea de un an al acestuia, din care apare că, atât biuroul, cât și comitetul central, în 6 ședințe,

și-au făcut pe deplin datoria, face apel la solidaritate, cere învățătorilor să semneze declarațiile de membru la Asociație și să nu murmure nimenea la achitarea taxelor cari formează mijlocul cu ajutorul căruia poate să ducă lupta pentru revendicarea drepturilor, asociația noastră prin asociația regională și cea generală și să poată manifesta ca un corp puternic. Trece în revistă activitatea subsecțiilor cari au avut parte însemnată în organizarea adunărilor pe centre și comune; adunări de propagandă antirevizionistă. Cere aprobarea raportului.

b) Casierul dl Augustin Maxim cetește raportul de situația materială a Asociației, care de altfel a fost publicat și în revista „Școala Noastră“ No. 4—5 anul 1934, precum urmează:

I.

Contul de gestiune — la 31 Martie 1934 —

V e n i t u r i		Prevăzut.	Incassat.
1. Dela 539 inv. a 100 Lei	— — —	Lei 53.900	
2. Din taxe restante	— — — —	„ 25.000	37.757.
3. Cheltueli anticipate	— — — —	„ 3.000	
4. Alte restituiri (dela foști casieri)	— —	„ 4.867	
5. Depunerile Asociației	— — — —	„ 28.045	
6. Fondul „Spiru Haret“	— — — —	„	465.
7. Fondul „Monumentul lui Mihai Viteazul“	— — — —	„	2.486.
8. Diverse Venitul brut al petrecerei	—	„	5.312.
9. Soldul dela 31 Martie 1933	— — —	„ 4.578	4.578.
Total Lei:		119.390	78.641.

C h e l t u o l i		Prevăzut.	Cheltuit.
1. Președintelui pentru deplasări și adm.		Lei 12.000	7.939.
2. Secretarului pentru deplasări	-- --	„ 1.000	950.
3. Casierului pentru deplasări	— — —	„ 1.500	3.562.
4. Conzorilor pentru deplasări	— — —	„ 1.000	3.241.
5. Cotizația a) către Asoc. Gen. 20%	—	„ 25.327	10.000.
b) către Asoc. Reg. 30%	—	„ 31.500	10.000.
6. Burse	— — — —	„	1.000.
7. Deplasările del. la congresul general	—	„	4.450.
8. Diverse (Petrecere lei 4214 porto 356)	—	„	4.570.
9. Depuneri (lei 28.045 plus 465)	— —	„	28.510.
10. Sold la 31 Martie 1934	— — —	„ 19.018	4.421.
Total Lei:		119.390	78.643.

II.

Proiect de buget — pentru anul 1934—35 —

V e n i t u r i		Prevăzut.	Incassat.
1. Cotizații dela 492 inv. (1%)	— — —	Lei 58.022	
2. Cotizații restante (până la 31 XII. 1933)	— — —	„ 33.457	91.479.
3. Restituiri	— — — —	„ 4.867	
4. Alte încasări	— — — —	„ 4.482	

5. Din taxe de înscriere	— — — —	„	830	
6. Depunerile existente	— — — —	„	28.045	
7. Fondul „Spiru Haret“	— — — —	„	465	38.689.
8. Fond „Monumentul lui Mihai Viteazul“	— — — —	„	2.486	
9. Sold la 31 Martie 1934	— — — —	„	1.935	4.421.

Total Lei: 134.589 134.589.

Cheltueli		Prevăzut.	Cheltuit.	
1. Repartizarea cotizației de lei: 58.022 pe anul 1934—35.				
a) 25% Asociației generale	— — — —	Lei	14.505	
b) 15% Asociației regionale	— — — —	„	8.703	
c) 10% Subsecțiilor	— — — —	„	5.802	29.010.
d) 50% Secției de Lei	29.012 — —	„	29.012	
2. Repartizarea cotizației, convenită secției: pe anul 1934—35.				
a) Președintelui pentru deplasări	— —	„	12.000	
b) Secretarului	„ —	„	1.000	
c) Casierului	„ —	„	2.000	
d) Cenzorilor	„ —	„	3.000	
e) Pentru administrație (hârtie etc.)	— —	„	3.000	
f) 2 burse a 1500 Lei	— —	„	3.000	
g) Pentru eventuale și diverse	— —	„	2.000	
h) Fond pentru deschidere de credite	— —	„	2.512	29.012.
	a) Asoc. Gen.	— —	7.663	
3. Cotizații restante	b) Asoc. Reg.	— —	21.500	29.163.
4. Fondul „Spiru Haret“	— —	„	465	
Fondul „Mon. lui Mihai Viteazul“	— —	„	2.486	2.951.
5. Din restanțe neîncasate până la 31 XII. 1933.				
(p. 2 Venituri) a) 20% Asoc. Gen.	— —	Lei	6.691	
b) 30% Asoc. Regionale	— —	„	10.037	
c) 20% Subsecțiilor	— —	„	6.691	
d) 30% Secției: premii pentru coruri școlare	— —	„	4.000	
e) Delegaților la Congres	— —	„	6.038	16.728.
6. Fond pentru înzestrarea bibl. Secției				
(Venituri dela p. 3 lei 3794 și p. 9 lei 1935	— —	„	5.684	5.684.
7. Fond disponibil (Venituri p. 4 și 5) Sold.	— —	„	5.312	5.312.

Total Lei: 134.589 134.589.

c) Dl Paul Miclea președintele Comisiei cenzorilor citește procesul verbal încheiat în ziua de 13 Maiu a. c. în Zălan, cu ocazia verificării situației materiale a Asociației pe anul financiar 1933—1934, constatând că manipulația banilor s'a făcut în regulă iar intratele și eșitele sunt justificate cu acte. Propune descărcarea gestionarilor.

Ad. 5. Adunarea generală:

a) Ia act cu aprobare de raportul general al comitetului central hotărând ca acesta să fie publicat în revista Școala Noastră.

b) Aprobă contul de gestiune și proiectul de buget propus de comisie și expuse mai sus. Creanța de 3000 lei față de

dna Văd. lui Ioan Gozman fost director în Zălau și președintele primei societăți de înmormântare a inv. la propunerea motivată a președintelui, o radiază.

c) Votează și aprobă descărcarea gestionarilor conform propunerii comisiei de cenzori, luând act de lămuririle date de președinte dlui Dumitru Gozariu inv. în Coșeiu la unele poziții din gestiunea anului expirat, care lămuriri și numitul le ia spre știre cu mulțumită.

5. Se trece la alegerea Comisiei de cenzori conform art. 34 din Statute.

Ad. 6. Adunarea generală relege comisia de cenzori conform art 11 a) din Statute în baza căruia dl Paul Miclea, fiindcă nu mai face parte din învățământ, trecut fiind la pensie, se consideră demisionat, iar în locul dânsului este chemat dl Ioan Rogneanu, supleant.

Nefiind alte chestiuni la ordinea zilei, președintele mulțumește tuturor pentru participare și rolul activ ce au avut în această ședință, la ora 1 p. m. declară adunarea generală de închisă.

* * *

Seara s'a ținut, tot în cadrele programului adunării, în sala teatrului orașenesc, comemorarea fostului vicar al Silvaniei și președinte a R. I. R. S. Alimpiu Barboloviciu, cu prilejul a 100 de ani dela naștere și 20 de ani dela moartea sa. Cu acest prilej colegul Ioan Ardelean senior inv. în Sărăuad a vorbit cu multă competență despre comemoratul zilei cu date biografice suficiente și aptitudini înăscute a omului istoric. Dintre multele puncte din programul seratei se remarcă contribuția Societății de cântări „Doina Sălăjană” a învățătorilor din plasa Șimleu, cu coruri bine alese și bine reușite, executate sub conducerea președintelui Asociației dl Simion Oros și contribuția de coruri a învățătorilor din plasa Buciumi.

A urmat apoi dans până în zori cu succes moral și material. Comentăriile publicului și ale presei din Ardeal și Capitală au arătat că, organizația Inv. din jud. Sălaj, pășește în plină ascensiune spre culmea progresului.

d. e. m. s.

Președinte,
Simion Oros.

p. Secretar,
Gheorghe Apostol.

Membrii verificatori:

Ioan Fathi, Ioan Codreanu, Ioan Avram.

Redactor responsabil: D. Mărgineanu.